

Tartu Ülikool
Humanitaarteaduste ja kunstide valdkond
Eesti ja üldkeeleteaduse instituut
Soome-ugri osakond

Eda-Riin Leego

Vene eesnimede mugandamine komi keelde

Bakalaureusetöö

Juhendajad Eva Saar, Nikolai Kuznetsov

Tartu 2016

Sisukord

Sissejuhatus	3
1. Komi isikunimesüsteem	6
1.1. Eelkristlikud nimed	6
1.2. Kristlikud nimed	7
2. Eesnimede mugandamine	8
2.1. Komi nimeteisendi struktuur	9
2.1.1. Nimede lühenemine	9
2.2. Rõhk	10
2.3. Häälikum muutused	12
2.3.1. Vokalism	12
2.3.2. Konsonantism	16
2.4. Nimetuletus	22
Kokkuvõte	33
Kirjandus	36
Summary	39
Lisa 1: Naisenimed	42
Lisa 2: Mehenimed	47
Lisa 3: Küsitlus eesti keeles	52
Lisa 4: Küsitlus komi keeles	54

Sissejuhatus

Töö eesmärgiks on anda ülevaade komi nimesüsteemist ning uurida, millised häälikulised ja morfoloogilised muutused on toimunud vene keele kaudu laenatud eesnimede komi keelde mugandamisel. Tuletussüsteemi juures on eesmärgiks uurida eesnimeteisendite tuletussufiksrite päritolu ning kasutatavate tuletussufiksrite valikut erinevas vanuses isikute puhul. Kasutades võrdluseks varasemaid komi eesnimesid käsitlevaid teadustöid, on eesmärgiks uurida ka seda, milliseid nimekujusid ja nimetuletusviise teatakse ja kasutatakse veel praegu ehk 21. sajandi alguses. Käesoleva töö näol on tegu deskriptiivse uurimusega, mille osaks on keeleainese kogumine ja analüüs.

Töö fookuses on sürjakomi (edaspidi lihtsalt komi) keel, võrdluseks on kasutatud ka teadustöid permikomi keelest, mis on sürjakomi väga lähedane sugulaskeel. Koos udmurdi keelega moodustavad need keeled soome-ugri keelte permi haru. Komide peamiseks asualaks on Komi Vabariik, mis asub Loode-Venemaal. 2010. aasta Venemaa rahvaloenduse andmetel elas Venemaal 234 655 komi¹, komi keele valdajaid oli 156 099. (VPN)

Komi onomastikast on palju uuritud toponüümiat ehk kohanimesid – näiteks on seda teinud Anatoli Afanasjev (1996) – kuid oma osa on olnud ka antroponüümikale ehk isikunimede uurimisel. 20. sajandil on isikunimesid uurinud näiteks komi keeleteadlased Anatoli Afanasjev (1980) ja Adolf Turkin (1968; 1978, 1983). Hüüdnimesid on uurinud Nina Volkova, kes on „Komi hüüdnimede etümoloogilise sõnaraamatu“ (2003) autor. Põhjaliku ülevaate permikomi isikunimedest on esitanud Antonina Krivoštšokova-Gantman (2006). Käesoleval ajal tegeleb komi nimede uurimisega Aleksei Mussanov (2011). Eesti keeles on komi onomastikat varem käsitletud väga vähe – näiteks Turkin (1975) on kirjutanud Komi kohanimedest.

Töö uurimuslikus osas analüüsib autor vene nimede mugandamist komi keelde, toetudes enda koostatud ja läbi viidud kirjalikule küsitlusele (lisa 3 küsitlus eesti keeles; lisa 4

¹ Sisse arvestatud ka Ižma komid, keda rahvaloenduses loeti eraldi grupiks.

küsitlus komi keeles²), millele vastasid 18 komi keelt emakeele või teise keelena kõnelevat informanti. Küsitlust tutvustatakse lähemalt teise peatüki alguses.

Analüüsitavad nimekujud pärinevad käesoleva töö jaoks läbi viidud küsitlusest, kuid nende kontrollimiseks ja vajadusel lisanäidete saamiseks kasutab autor ka komi–vene sõnaraamatus (2000; edaspidi KVS) antud nimeteisendeid. Kõik töö autori poolt kogutud nimed esitatakse lisadena 1 (naisenimed) ja 2 (mehenimed). Kokku kogus autor 1114 mehenime, millest 362 olid erinevad, ja 1138 naisenime, millest 387 olid erinevad. Vastajatel oli võimalus juurde kirjutada ka nimekujusid, mille lähtenime küsitluses ei olnud. Samuti kogunes nimeteisendeid juurde informantide enda hüüdnimede kaudu, mida neil küsitluses (vt lisa 3; 4) märkida paluti. Kokku kirjutati lisaks 20 nime – 11 mehenime ja 9 naisenime. Töös on kasutatud ka varasematest teadustöödest pärit näiteid ja need on vastavalt eristatud ja viidatud.

Nimede venekeelne kuju on esitatud kirillitsas. Kirjalikus küsitluses esinenud lähtenimede puhul kasutas autor mitmel juhul vana või kanoonilist kirjapilti, mille tagant vene keelekeskkonnas elavad ja elanud informandid tundsid lihtsalt ära ka tänapäevased variandid, kuid mis andis mitmetes vastustes võimaluse uurida ka vanemate nimede muutumist. Juhul kui küsitluses esinenud nimel on tänapäeval kasutusel teine kirjapilt, on see käesoleva töö näidetes esitatud lähtenime järel sulgudes ning kirjapilt lähtub vene eesnimede sõnaraamatust (Petrovski 1984).

Nimede komikeelne kuju on antud nii kirillitsas kui transliteratsioonis. Palataalset konsonanti tähistab transliteratsioonis akuut (´). Rõhku tähistab rea keskpunkt (·) ja see on lisatud kõigile venekeelsetele nimekujudele ning nendele komikeelsetele nimekujudele, millele informandid olid küsitluses rõhu juurde märkinud.

Töö jaguneb kaheks suuremaks osaks: teoreetiline komi nimesüsteemi ja selle ajaloo tutvustus ning kogutud nimede analüüs. Esimeses peatükis kirjeldab autor komi nimesüsteemi, käsitledes eraldi eelkirstlikke omanimesid ja kristlusega saabunud vene nimesid. Analüüsi osas käsitletakse rõhumuutusi, häälikulisi muutusi ning nimetuletust. Häälikuliste muutuste juures käsitleb autor eraldi vokaale ja konsonante. Kõigis

² Autor tänab küsimustiku tõlkijat Aleksandr Terentjevit, kes aitas ka küsitlust läbi viia.

analüüsitavates osades tuuakse vastavate nimeteisendite näiteid ja ka teemakohaseid kommentaare komi ja soome-ugri onomastikaalasest kirjandusest.

1. Komi isikunimesüsteem

Komi isikunimesüsteemis eristuvad kaks kihti: eelkristlikud nimed ja õigeusu leviku tulemusena vene keele vahendusel laenatud kristlikud nimed.

1.1. Eelkristlikud nimed

Sarnaselt teistele soome-ugri keeltele koosnes ristiusueelne komi nimesüsteem tähenduslikest hüüdnimedest. Tavaliselt oli tegu nimisõnadega, näiteks *Raka* 'vares', *Ögõr* 'kuumad söed'; harvemini omadussõnadega, näiteks *Görd* 'punane'. Struktuurilt olid levinumad ühest komponendist koosnevad nimed, kuid leidis ka mitmest komponendist kokku pandud nimesid, näiteks *Burań*, mis koosneb osadest *bur* 'hea' ja *ań* 'naine'. (Mussanov 2011: 32) Krivoštšokova-Gantman (2006: 204) jagab permikomi eelkristlikud nimed järgmistesse kategooriatesse: nimed, mis kirjeldasid kandja välimust (*Mitško* < *Mitš* 'ilu'); loomade, taimede ja muud tähenduslikud nimed (*Köin* 'hunt'); nimed, mis näitasid lapse sünnijärjekorda (*Kuim* 'kolm'); isiku spetsiifiliste tunnuste alusel antud nimed (*Burmort* 'hea inimene'); sufiksi *-ög* abil tavalistest sõnadest moodustatud nimed (*Ošög* < *oš* 'karu'). Veel mainib ta tabunimesid: paljudel nimedel oli juures halvustav varjund, et eemal hoida vaenlasi nagu kurje vaime.

Hiljem, 17. lõpus ja 18. sajandi alguses, arenesid komi omakeelsetest nimedest välja perekonnanimed (Turkin 1968: 64). Näiteks *Põstin* < *Põsta* 'tihane' + sufiks *-in* (Mussanov 2011: 32). Veel on need nimed säilinud rahvajuttudes, kroonikates, lepingutes jm, näiteks esinevad 1472. aasta Võtšegda-Võmi kroonikates nimed nagu *Кача* < *Kamua* [Kača] 'harakas'; *Бурмата* < *Бур морт* [Bur mort] 'hea inimene'; *Мичкина* < *Мич* [Mitš] 'ilu' (Kaneva 2011: 46; VVK).

Ristiusu tulles ei kadunud kohe kasutuselt ka omakeelsed nimed, näiteks võib eelkristlike nimesid leida 16. sajandist pärit varainventuuri raamatutest, mis olid Komi piirkonnas maksukogumise aluseks. Samuti leidsid tee nimevaramusse vene paganlikud nimed nagu *Kisel'*, *Moroz*, *Ždan* jne. (Mussanov 2011: 32) Turkin (1968: 63) väidab, et vanu komi nimesid kasutati veel ka 17. sajandi lõpul.

Ka paganlike nimedega võidi kasutada sufikseid. Tepljašina (1978: 81) kirjutab permi rahvaste omanimedest, et tegu oli tähenduslike sõnadega, millega kasutati vene sufikseid *-a* ja *-ko*.

1.2. Kristlikud nimed

Vene nimed hakkasid kirikukalendri nimede kujul komi nimevaramusse tulema seoses ristiusustamisega, mis algas juba 14. sajandil (Tepljašina 1978: 4–5).

Ametlike nimede ja rahvasuus kasutatavate nimede vahel oli suur erinevus, mis algas juba sellest, et nimed võeti üle geograafiliselt lähedaste vene dialektide suulisest kõnest. Samuti toimusid laenatud nimedes muutused, mille käigus need mugandati komipäraseks. (Krivoštšokova-Gantman 2006: 204)

Vene päritolu nimesid kasutati ka vana komi nimestruktuuriga, kus võis esineda kuni 7 põlvkonna esivanemate nimesid. Tavaliselt kasutati meesliini nimesid, näiteks *Vaňuk Ped' Mikolai Kost'e V'etš Viktor*. Kaugeima esivanema nimi oli konstruktsioonis esimene. (Turkin 1983: 49) Kuigi reeglina on sellised nimed patronüümsed, siis vahel võib kohata ka matronüümset varianti. Näiteks Luza-Letka piirkonnas *Natal' Öd'ö*. (Kosnõreva 1992: 79) Sellised nimekujud, kus nominatiivis isanimi eelneb nominatiivis isiku nimele, olid populaarsed komi kirjanike pseudonüümide seas, mis olid eriti levinud 1920–30ndatel aastatel (Mussanov 2011: 30; Turkin 1978: 63–64).

15. sajandi lõpus kohtab dokumentides komide nimekujusid nagu *Ivaško Šoškin*, *Andreiko Ljapunov* – isiku nimele järgneb isa nimi vene omastava omadussõna sufiksiga *-in* või *-ov* (*-ev*). 16. sajandi lõpus ja 17. sajandi alguses nime struktuur muutub veidi, isa nimele ehk patronüümile lisandub ka vene sõna *sõn* 'poeg': *Vaska Ondrejev sõn*, *Sidorko Oleksejev sõn*. 17. sajandi lõpuks lisandus inimese enda nimele ja tema isa nimele ka paponüüm – vanaisa nimi: *Ivaško Jefremov sõn Savin*. Paponüüm lisandus nime lõppu ja oli samas vormis mis patronüüm. Hiljem muutus sõna *sõn* sufiksiks *-itš* ning liitus patronüümile, paponüümist sai aga järgmistele sugupõlvvedele päranduv nimi. (Tepljašina 1978: 90–91) Tänapäevalgi kasutavad komid sama trinominaalset nimesüsteemi, mis venelased – eesnimi, isanimi, perenimi (Mussanov 2011: 33).

2. Eesnimedele mugandamine

Alljärgnevas peatükis analüüsib autor enda kogutud vene keelest laenatud komi nimesid, tuues välja nende mugandamisel toimunud süsteemseid ning ka erandlikke muutusi ja toetub muutuste seletamisel erialasele kirjandusele. Analüüsitav materjal ja näited on kogutud autori koostatud küsitluse teel. Küsitlus viidi läbi kirjalikult, ajavahemikus 2015 detsember kuni 2016 jaanuar. Tagasi sai autor 18 täidetud küsitlust. Vastajateks olid põhiliselt komi keelt kõnelevad noored komi aktivistid, kes võtsid osa komi noortefoorumist FUROR, mis toimus Komimaal Udora rajoonis Jortomi külas. Kaks informanti olid ka kohalikud Jortomi elanikud ning üks informant Eestis elav emakeelne komi. Vastajate vanus jäi vahemikku 13–51, enamik vastajaid olid kahekümnendates eluaastates. Enim vastajaid oli oma dialektiks märkinud Ižma murde (sellelt murdealalt pärinevad näited edaspidi märgistatud (*iž*) (5), järgnesid Ülem-Võtšegda (*üv*) (4), Udora (*ud*) (2), Luza-Letka (*ll*) (2), Alam-Võtšegda (*av*) (1), Petšora (*pe*) (1) ja Ülem-Sössola (*üs*) (1).³ Kaks informanti oma dialekti ei märkinud. Küsitluses (vt lisa 3 küsitlus eesti keeles; lisa 4 küsitlus komi keeles) paluti vastata üldistele andmetele, mis puudutasid informandi päritolu ja keelekasutust ning seejärel kirja panna komikeelsed vasted 33-le erineva struktuuriga levinud vene naisenimele ja 35-le mehenimele, mis pärinesid kirikukalendrist. Vasted paluti kirja panna kolme eri lahtrisse – esimesse nimekuju, mida vastaja kasutaks lapse (vanuses umbes 5 a) puhul, teise täiskasvanu (u 30 a) ja kolmandasse vanema inimese (u 70 a) puhul.

Kogutud nimedes ilmnes mitmeid struktuurilisi, rõhulisi ja häälikulisi muutuseid ning nimeteisendite moodustamiseks kasutati erinevaid tuletusliiteid. Kuna nimed laenati komi keelde tavaliselt läbi suulise keele ümbritsevatest vene dialektidest, on paljude nimeteisendite aluseks vene rahvakeelne nimi.

Esines ka juhuseid, kus vene nime komikeelseks vasteks kirjutatud nimeteisend vastas kirjanduse andmetel hoopis teisele lähtenimele. Järgnevate nimeteisendite puhul võib arvata, et kirjutati vaste hoopis sarnase algusega, aga erinevale vene nimele:

³ Autor kasutab töös komi keele murdealade venekeelseid nimetusi, kuna enamik küsitlusele vastanutest märkis oma dialekti venekeelse nimetusega.

Клавдия > (ll) Öldök [Öldök], aga *Jevdokia* > *Öldök* (KVS 2000)

Фрол > (ud) Prokõ [Prokõ], aga *Prokopii* > *Prokõ* (KVS 2000)

Тимо·н > (ud) Tikõ [T'ikõ], (ud) Tikõн [T'ikõн], aga *Tihon* > *Tikõ*, *Tikõн* (KVS 2000)

2.1. Komi nimeteisendi struktuur

Mitmesilbilised laennimed lühendatakse komi keeles tavaliselt ühe- või kaheasilbiliseks ja lüheneda võivad ka juba lühendatud vene nimeteisendid. (OTR)

Nimeteisendite moodustamisel kasutatakse aktiivselt ka sufikseid, mis tavaliselt liituvad nime lühendatud kujule (vt ka 2.4.). Rõhk asub komi keeles kasutataval nimel tavaliselt esisilbil (vt ka 2.2.).

Paljud komi keeles kasutatavad nimed on moodustatud vene rahvapärastest nimeteisenditest (vt ka 2.3.1.1.).

Vanemate inimeste puhul võidakse nimele lisada *bab* (esines kogutud andmetes 27 korral) või *põtš* (esines ühel korral) 'memm' või *d'ed* 'taat' (esines kolmel korral):

Анастаси·я > (pe) Наста пöч [Nasta põtš], (ud) На·ста баб [Na·sta bab]

Ири·на > (iž) Ирö баб [Irö bab], (ud) Ири·ння баб [Iri·ńńa bab]

Лари·са > (iž) Ларö баб [Larö bab], (ud) Ла·рис баб [La·ris bab]

Анато·лий > (iž) Толь дед [Tol' ded]

2.1.1. Nimede lühenemine

Permikomi keeles kaovad nimede lõpust tihti grammatilised lõpud nagu *-ij*, *-ija*, *-ja*, *-a*. Need vene keelele omased lõpud näitavad nime sugu, kuid soome-ugri keeltes grammatilist sugu ei ole. Selliseid lühendatud nimekujusid kasutatakse täiskasvanute poole pöördumisel, kuid neil puudub viisakust ja austust näitav alatoon, nagu on täisnimedel, mis võivad olla samuti rahvapäraseks tehtud. (Krivoštšokova-Gantman 2006: 205, 208)

Sellist lühenemist kohtab palju ka käesoleva töö jaoks läbi viidud küsitluses:

Ксе·ния > (*pe, ud, üv*) Ёксинь [Öksiń], (*üv*) Ёксень [Ökseń], (*ll*) Ёксан [Öksan]

Ната·лия > (*pe, iż, üv, ud, üs, av*) На·таль [Na·talʹ]

Вита·лий > (*iž, ud, üs*) Вита·ль [Vita·lʹ]

Евге·ний > (*ud, üs*) Ё·лгинь [Jö·lgiń], (*ud*) Ё·вгень [Jövgenʹ], (*pe, av*) Евгений [Jevgenʹ]

Sage on a kadu ka lühendatud nimeteisendite lõpus (Krivoštšokova-Gantman 2006: 206):

Анато·лий > То·ля > (*iž, üs*) Толь [Tolʹ]

Васи·лий > Ва·ся > (*iž, üv, ud*) Вась [Vaś]

Vene keeles kasutatakse selliseid vorme vokatiivses tähenduses, komi keeles see kombeks ei ole, kuna on olemas eraldi vokatiivi markerid. Vene keele mõjul võib see siiski ka komi kõnes pöördumisel esineda, kuid sel juhul on tegu vähem viisaka vormiga kui vokatiiviga markeeritud vorm. (Теплјашина 1978: 87)

2.2. Rõhk

Komi keelele on omane, et sõnarõhk asub esimesel silbil. Vene laensõnade puhul oleneb rõhu paiknemine laenamise perioodist – revolutsioonieelse aja laenude rõhk on tavaliselt liikunud esisilbile, uuemad laenud säilitavad rõhu aga samas kohas, kus see asub lähtekeeles. (Bubrihh 1949: 5)

Ka vene eesnimede komikeelsetes nimeteisendites tuuakse rõhk enamasti esisilbile. Kogutud andmete põhjal liikus rõhk tavaliselt ette, kui nimes olid toimunud ka komi keelele omased häälikulised muutused. Näiteks:

Артё·м > (*ud*) Ё·ртём [Ö·rtʹom]

Вита·лий > (*ud, pe*) Ви·талей [Vi·talʹei]

Ka lühendatud nimes (vt ka 2.1.) võis rõhk ette liikuda:

Ната·лия > (*üs*) На·таль [Na·talʹ]

Aga ka:

Вита·лий > (*iž*, *ud*, *üs*) Вита·ль [Vita·lʹ]⁴

Samas esines ka nimesid, mille ainus erinevus venepärasest kujust oli rõhu liikumine ette. Käesolevate andmete puhul toimus selline vaid rõhku puudutav muutus ainult nimedes, mis juba algkujus koosnesid kahest silbist. Näiteks:

Бори·с > (*üs*) Бо·рис [Bo·ris]

Илия· (Илья·) > (*ud*) И·лья [I·lja]

Макси·м > (*ud*) Ма·ксим [Ma·ksim]

Оле·г > (*ud*) О·лег [O·leg]

Вади·м > (*ud*) Ва·дим [Va·dim]

Rõhu toomine esisilbile võib toimuda ka läbi selle, et nimekuju laenatakse alates pearõhulisest silbist. Sarnast tendentsi on tähendanud ka Eva Saar läänemeresoome keeltesse laenatud vene nimede puhul (Saar 2016: 170). Ka vene keeles on mitmed hüüdnimed tuletatud rõhulisest silbist alates, näiteks *Aleksa·ndr* > *Saša*, *Vjatsjesla·v* > *Slava* (Petrovski 1984). Käesoleva töö tarvis kogutud keeleandmetes esinesid näiteks järgnevad nimeteisendid, mida Petrovski (1984) vene nimede sõnaraamat ei esita:

Алекса·ндра > (*iž*, *ud*, *üs*, *av*) Са·ндра [Sa·ndra]

Алекса·ндр > (*ud*) Са·ндыр [Sa·ndõr], (*üs*) Са·ндрõ [Sa·ndrõ]

Эдуа·рд > (*iž*) А·рдо [A·rdo]

Ühe informandi vastustes esinesid ka mõned nimeteisendid, mille puhul rõhk oli liikunud hoopis lõppu:

Валенти·на > (*iž*) Вале· [Val'e·]

Васи·лий > (*iž*) Васе· [Vas'e·]

⁴ Rõhu oli sellele nimekujule märkinud vaid Ülem-Sõssola murdetaustaga informant, seega ei saa välistada, et teised informandid hääldaksid nime siiski rõhuga esisilbil.

2.3. Häälikumuutused

Häälikumuutuste alapeatükk kajastab erinevaid muutusi, mis on vene eesnimede mugandamisel komi keelde vokaalide ja konsonantidega toimunud. Nii vokalisti kui konsonantismi alapeatükkides antakse lühiülevaade komi üldisest häälikusüsteemist ning seejärel käsitletakse nimede mugandamisel ilmnunud süsteemsemaid muutuseid ning tuuakse nende kohta näiteid. Konsonantismi puudutavate alapeatükkide lõpus on toodud ka vaid ühel korral esinenud muutused, mille kohta kirjanduses andmed puuduvad.

Esineb ka muutusi, mis puudutavad kõiki häälikuid, näiteks võib laensõnade, sealhulgas nimede ette tekkida veel üks häälik, mis lihtsustab hääldust (Aibabina 1984 :29). Seda võib näha järgnevas näites:

О·льга > (ll) Во·льгуш [Vol·guš]

Laensõnade häälikulise adaptatsiooni tulemuseks võib olla ka metatees, ehk häälikud või häälikuühendid vahetavad omavahel koha (Aibabina 1984: 30). Järgneva näite häälikumuutuse $e > a$ põhjuseks võib samuti olla metatees:

Валерий > (ud) Ларөй [Laröi]

2.3.1. Vokalism

Komi keeles on seitse vokaali. Kõrged vokaalid on eesvokaal i (kirillitsas u või i), keskvokaal \bar{o} ($ы$) ja tagavokaal u (y). Eesvokaal e (e või \bar{e}), keskvokaal \bar{o} (\bar{o}) ning tagavokaal o (o) on keskkõrged. Madalaid vokaale on üks – tagavokaal a (a). Labiaalsed on neist vaid u ja o . Vokaalid u , o , i ja e on väga selge kõlaga. Komi \bar{o} on vene omast tagavokaalsem. (Bubrihh 1949: 6–7) Komi \bar{o} on Bubrihi (1949: 6) sõnul väga nõrgalt labiaalne, kuid Aibabina (1984: 31) nimetab seda illabiaalseks.

Kuna komi keele ortograafia on kirillitsas, võib üks ja sama vokaal esineda erineva grafeemina. Konsonantide t , d , s , z , n , l järgses positsioonis esinedes vastavad grafeemidele $я$, $ю$, e ja \bar{e} foneemid a , u , e ja o ning need markeerivad, et neile eelnenud kaashäälik on palataalne. Kui grafeemid $я$, $ю$, e ja \bar{e} esinevad sõna alguses, pärast vokaali või pärast pehmendus- või kõvendusmärki, siis vastavad neile hääldused ja , ju , je ja jo .

Mittepalataalsete *t, d, s, z, n, l* järel kasutatakse *e* märkimiseks grafeemi э. Ka neile konsonantidele järgnevat *i*-d märgitakse erineva grafeemiga – palataalsele konsonandile järgneb *u* ning mittepalataalsele *i*. Konsonantide, millel ei esine palataalset varianti (kõik peale *t, d, s, z, n, l*) järel kasutatakse *e* ja *i* märkimiseks grafeeme *e* ja *u*. (Bubrihh 1949: 9)

2.3.1.1. *a > o > ö nime alguses*

ö-ga algavad komi keeles paljud nimeteisendid, mille algnime algustäheks on *a*. See tuleneb sellest, et need nimed on komi keelde laenatud suulisest kõnest ümbritsevatest vene dialektidest. Põhjavenes dialektidele on omaseks nähtuseks *oo*-tamine (vene *оканье*) millest tulenevalt on *a*-algulised nimed hääldunud *o*-algulistena. Samal põhjusel algavad ka udmurdikeelsed laennimed tihti *a* asemel *o*-ga. (Tepljašina 1978: 26) Kuna komi keelele on omane muutus *o > ö* (vt alapeatükk 2.3.1.2.), siis algavad järgmised laennimed komi keeles ö-ga:

Алекса·ндр > Олекса·ндр > (*iž*) Öльöсан [Öl'ösan], (*ll, ud, üv, av*) Öльöксан [Öl'öksan], (*pe, üv*) Öлексан [Öleksan]

Андре·й > Ондре·й > (*üv, pe, ud, iž, ll*) Ö·ндрей [Ö·ndrei], (*av, üv, üs, ud, ll, iž*) Ö·нбö [Ö·n'ö], (*iž*) Öндей [Öndei], (*pe, ud*) Öндрюш [Öndrüš] vöi [Öndrüš]

Kahe nimeteisendi puhul esines nime alguses ka muutus *a > o*, kuigi järgsilpides esines sealgi ö-d:

Алекса·ндр > (*üv*) Öльöксан [Öl'öksan], (*ll*) Öльöксанушка [Öl'öksanuška]

2.3.1.2. *o > ö*

Vene avatud *o* muutub laensõnades komi keeles illabiaalseks keskkõrgeks keskvokaaliks, mida tähistatakse ortograafias ö-ga, näiteks *ложь* [lož'] > *лөж* [löž] 'vale' (Aibabina 1984: 31, 32). Sama juhtub ka mitmetes töö jaoks kogutud laennimedes:

О·льга > (*ud, üv*) Ö·льга [Ö·l'ga]

Бори·с > (*iž*) Бөрö [Börö], (*ud, av*) Бö·рис [Bö·ris]

Рома·н > (*av, ll, ud, üv*) Рö·ман [Rö·man], (*ud*) Рöма [Röma], (*üs*) Рöма·н [Röma·n]

Lähtekeele rõhuline *o* mittepalataalse konsonandi ees ei muutu (Теплјашина 1978: 26):

Родио·н > (*ud*) Рө·дион [Rö·d'ion]

2.3.1.3. *ö* > *e*

Komi keele Ižma dialektile on omane, et *ö* muutub järgsilpides *e*-ks [vene э] (Sahharova, Selkov 1976: 8). Järgsilbi *ö* esines kogutud nimedes enamasti deminutiivsufiks *ö*-na (vt alapeatükk 2.4.2.), mis Ižma murdetäustaga informantidel mitmel korral läbis muutuse *ö* > *e*:

Кири·лл > (*iž*) Кирэ [Kire], võrdle (*üv*, *ud*) Кирө [Kirö]

Михаи·л > (*iž*) Мишэ [Miše], võrdle (*üv*, *ud*, *üs*) Ми·шө [Mi·šö]

(Да·рия) Да·рья > (*iž*) Дарэ [Dare], võrdle (*ud*) Дарө [Darö]

Ižma murdetäustaga informandid kasutasid siiski korduvalt ka järgsilpides *ö*-d, mis võib olla kirjakeele mõju. Näiteks:

Людми·ла > (*iž*) Людө баб [L'udö bab]

Васи·лий > (*iž*) Васьө [Vašö]

Esisilpides esineb ka Ižma murdes häälik *ö*, vaid järgsilpides asendab seda *e* (Sahharova, Selkov 1976: 8, 9). Näiteks saavad algselt *a*-algulised nimed ka Ižma murdes ikkagi *ö*-algulisteks:

Алекса·ндр > (*iž*) Öльөсандер [Öl'ösand'er] (*iž*) Öльөсан [Öl'ösan]

Андре·й > (*iž*) Öндрей [Öndrei], (*iž*) Öньө [Öñö], (*iž*) Öндей [Önd'ei], (*iž*) Öндрук [Öndruk], (*iž*) Öндрюк [Öndruk] või [Öndruk]

Ühe Ižma informandi vastustes ilmnenud nime esitähed muutus *a* > *e* ei ole tõlgendatav reeglipärase *a* > *o* > *ö* > *e* muutusena. Samuti ei ole kirjanduses toetavat infot muutuse *a* > *e* kohta. Selle muutuse leiab ka KVS-i (2000) ühest nimeteisendist: *Aleksandr* > *Ele* (*Эле*). Küsitluse teel kogutud nimedes esines muutust *a* > *e* järgnevatel juhtudel:

Алекса·ндра > (iž) Элесан [Eɫ'esan]

Алекса·ндр > (iž) Элесан [Eɫ'esan]

Алекси·й (Алексе·й) > (iž) Элько [Eɫ'ko], Элькин [Eɫ'kin]

Андре·й > (iž) Энька [Eɫ'ka], Энь [Eɫ']

2.3.1.4. *ö > u, ö > o hääliku l ees*

Järgsilpides võivad *u* ja *o* esineda hääliku *ö* asemel, juhul kui sellele järgneb *l* (Bubrihh 1949: 11). Mõlemat juhtumit võib kogutud andmetes näha nime *Nikolai* puhul. Nagu alapeatükis 2.3.1.2. mainitud, muutub avatud *o* vene laensõnades komi keeles häälikuks *ö*. Kuna nimes *Nikolai* järgneb muutusele *o > ö* kaashäälik *l*, siis kohtame ka nimekujusid:

Никола·й > (ll) Миколай [Mikolai], (av) Микол [Mikol], (iž, üv, ud) Микулай [Mikulai], (iž) Микул [Mikul]

Mitmed informandid kasutasid siiski ka kujusid, kus *o > ö* muutus jäi jõusse:

Никола·й > (ud) Ни·көлай [Ni·kölai], (iž, ud) Микөл [Miköl]

2.3.1.5. *a > e nimealgulise v järel*

Теплјашина (1978: 27) väidab, et nimi *Вячеслав*, mille alguses on labiodentaalne *v*, võib häälduda ka kujul *Вечеслав*. Selline muutus esines ka ühe informandi vastuste kirjapildis:

Вячеслав > (ud) Вечө [Vetšö] või [V'etšö]

Antud näite häälduspilt vajaks aga kindlasti täpsustamist, kuna komi keeles ei esine palataliseeritud *v-d*, aga hääldust võib mõjutada vene keel (vt ka 2.3.2. komi keele konsonantide kohta ja 2.3.2.5. *r-i* häälduse tõlgendamisprobleemide kohta).

2.3.1.6. *je > jö (e > üö)*

KVS (2000) esitab mitmeid nimesid, kus nimealguline *je > jö*: *Jevdokim > Jövd'ö, Jelizar > Jöliz, Jepifan > Jöpiš, Jerofei > Jörpö*. Muutus toimub ka permikomi nimedes: *Jevsevii > Jövsei* (Krivoštšokova-Gantman 2006: 213). Töö tarvis kogutud andmetes esines seda nimedega Jevgeni ja Jevgenia, teised küsitluses olnud *je*-algulised nimed (*Jekaterina, Jelena, Jelisaveta*) sellele ei allunud:

Евге-ния > (*ud*) Ёö·вгень баб [Jö·vgeñ bab]

Евгений > (*ud, üs*) Ёö·лгинь [Jö·lgin], (*ud*) Ёöвгень [Jövgeñ]

Komi antroponüümia ja laensõnade alasest kirjandusest sellisele muutusele autor seni viiteid leidnud ei ole.

2.3.1.7. *Vokaalide assimileerumine*

Mõnel juhul võib adapteeritud nimedes esineda vokaalide assimileerumist ehk nime vokaalid on ühesugused (Krivoštšokova-Gantman 2006: 205). Sarnast muutust võib näha ka paaris küsitlusega kogutud nimes, näiteks teises silbis asuv *e > ö*:

Алекса-ндра > (*ll*) Ёльöксандра [Öl'öksandra]

Алекса-ндр > (*iž*) Ёльöсан [Öl'ösan], (*ll, av, ud, üv*) Ёльöксан [Öl'öksan], (*iž*) Ёльöсандер [Öl'ösand'er]

Sama nähtus kajastub ka ühe Petšora informandi kirjutatud lisanimes:

Его·р > (*pe*) Ёгор [Jogor]

2.3.2. *Konsonantism*

Komi keeles on 26 kaashäälikut: nasaalid *n* (kirillitsas *н*), *ń* (*н*), *m* (*м*); liikvidad *l* (*л*), *l'* (*л*), *r* (*р*); poolvokaalid *v* (*в*), *j* (*й*); helilised klusiilid *g* (*г*), *d* (*д*), *d'* (*д*), *b* (*б*); helitud klusiilid *k* (*к*), *t* (*т*), *t'* (*т*), *p* (*п*); helilised sibilandid *dž* (*дж*), *dž* (*дж*), *z* (*з*), *ž* (*ж*) ja helitud sibilandid *tš* (*ч*), *s* (*с*), *ś* (*с*), *č* (*му*), *š* (*у*). Komi *v* võib häälduda mitut moodi: vokaalide ees hääldub *v* nagu vene keeleski, kuid kui sellele ei järgne vokaali, on hääldus avatum, lähenedes *u*-le. Uuemates vene laenudes võivad esineda ka palataliseeritud *r*; *f*

(*φ*); *h* (*x*) ja *ts* (*y*). Vene *ч* hääldub komi keeles kui *tš* (lähedal hääldusele *tš*´) ja *ц* kui *štš*. (Bubrihh 1949: 7–8)

Kaashäälivate palatalisatsiooni näitab järgnevat vokaali märkiv grafeem (vt ka 2.3.1.) või kaashäälivate järel olev pehmendusmärk (*ь*). Kõvendusmärk (*э*) kaashäälivate järel näitab, et tegu ei ole palataalse kaashääliviga ning seda kasutatakse juhul, kui mittepalataalsele kaashäälivile järgneb *ja* (*я*), *ju* (*ю*), *je* (*е*) või *jo* (*ё*). (Bubrihh 1949: 9)

Alljärgvalt käsitleb autor konsonantidega toimunud muutuseid ning toob näiteid enda kogutud keeleandmetest.

2.3.2.1. Kaashäälivühendid

Permi keeltele ei ole omane kaashäälivühendite esinemine sõna alguses ega ühes silbis (Tepljašina 1978: 27). Taolisi laensõnu muudetakse komipärasemaks mitmel viisil. Üheks viisiks on ühe konsonandi kadumine ühendist (Aibabina 1984: 29). Seda võib näha järgnevates töö tarvis kogutud laennimedes:

Клавдия > (*ud*) Лавöй

Влади·мир > (*av*) Ладимир [Lad´imir], (*ud*) Ла·димер [La·d´imer], Ладук [Laduk], (*ud*) Лар [Lar], (*ud*) Ладь [Lad´]

Андре·й > (*iž*) Öндей [Önd´ei]

Nimes nagu *Aleksandr*, mille lõpus on kolmest konsonandist koosnev ühend, võivad kaduda kaks viimast konsonanti:

Алекса·ндр > (*iž*) Öльöсан [Öl´ösan], (*ll, üv, av, ud*) Öльöксан [Öl´öksan], (*pe, üv*) Öлексан [Öl´eksan], (*üv*) Öльöксан [Öl´öksan]

Kaashäälivühendid on võimalik elimineerida ka epenteesi teel – kahe kaashäälivate vahele tuleb hääldust mugavamaks muutev vokaal (Aibabina 1984: 29), näiteks:

Алекса·ндр > (*ud*) Са·ндыр [Sa·ndör], (*iž*) Öльöсандер [Öl´ösand´er]

Влади·мир > (*üv*) Валадимер [Valad´imer]

Пе·тр > (*iž*) Петер [Pet´er], (*ud, av*) Пе·тыр [Pe·tör]

Töö jaoks kogutud nimede põhjal võib aga öelda, et kaashäälikuühendite kaotamine ei ole vähemalt tänapäeval nimede komipäraseks muutmise juures prioriteetne – enamik algnime kaashäälikuühendeid on nimeteisendites säilinud. Põhjuseks võib olla asjaolu, et kui nimede muutmise üks põhieesmärke on neid suupärasemaks muuta, kuna teatud võõrad jooned võivad olla rasked hääldada, siis tänapäeval on kõik komid ka head vene keele kõnelejad ning kaashäälikuühendite hääldamine ei valmista raskusi.

2.3.2.2. *f > p*

Vene laensõnadele komi keeles on omane häälikumuutus *f > p* (Aibabina 1984: 28). Ka küsitlusega kogutud nimedes on see muutus hästi näha, kuid see ei ole läbiv. Kosnõreva (1992: 79) kirjutab, et *f* on nimedes säilinud Luza-Letka murdealal. Küsitluses ilmnis seda ka teise murdetaustaga informantide vastustes:

Ма·рфа > (*pe, ud, üv*) Ма·рпа [Ma·rpa], (*ud*) Марпук [Marpuk], aga ka (*üv*) Марфук [Marfuk], (*ll, üs*) Марфу·ша [Marfu·ša]

Фео·дор > (*pe, iż, ud, üv*) Пе·дөр [Pe·dör], (*pe, iż*) Педюк [Ped'uk], aga ka (*iž*) Феде [Fed'e], (*üs*) Федьö [Fed'ö]

Феофила·кт > (*ud*) Пепил [Pepil]

Фрол > (*üv, ud, pe*) Прол [Prol], (*pe*) Пролук [Proluk], aga ka (*iž*) Фроле [Frol'e], (*ll, ud, üs, üv*) Фрол [Frol]

2.3.2.3. *h > k*

Vene laensõnades komi keeles on tavapärase muutus *h > k* (Aibabina 1984: 28). Sama tendentsi võib näha ka mitmete kogutud nimede puhul:

Михаи·л > (*pe, ud, üv*) Ми·кайлö [Mi·kailö]

Христиандр > (*ud*) Крысöй [Křösöi]

2.3.2.4. *n > m*

Osade nimede algul toimub *i* ees muutus *n > m* (Krivoštšokova-Gantman 2006: 205).

Kogutud andmetes toimus muutus järgnevates nimedes:

Никола·й > (*iž, ud*) Микөл [Miköl], (*üv, ud*) Микулай [Mikulai]

Ники·та > (*üv, ud*) Микита [Mikita], (*ud*) Микуш [Mikuš], (*üs, ud*) Ми·кит [Mi·kit]

Käesolevate andmete põhjal esineb vaheldus vaid meeste nimede puhul, mida on täheldanud ka Eva Saar oma bakalaureusetöös slaavipäraste nimede kohta vadja ja isuri keeles (2000: 22). Muutus *n > m* nime alguses *i* ees on omane ka teisesse soome-ugri keeltesse laenatud vene nimede puhul. Näiteks mari keeles esineb nimel *Nikolai* teisendeid nagu *Mikul*, *Mikula*, *Miku* ja mordva keeltes *Mikol* (Ahlquist 1999: 627). Tepljašina (1978: 28) väidab, et selline muutus on toimunud ümbritsevate vene dialektide mõjul. Ka vene eesnimede sõnaraamatus esinevad kirjed *Mikola·i* ja *Miko·la* nime *Nikolai* rahvapärase teisendina ja *Miki·ta* nime *Nikita* teisendina (Petrovski 1984: 157).

2.3.2.5. *r-i palataalsus*

Komi keeles esineb *r* vaid mittepalataalsena. Venekeelsetes nimekujudes palataalsena häälduva *r-i* asemel hääldatakse komi keelde mugandatud nimedes Tepljašina (1978:27) andmetel mittepalataalne variant. Alam-Võtšegda ja Luza-Letka murdes on see Nekrassova (2000: 85) sõnul siiski vene laensõnades säilinud. KVS-is (2000) esineb aga nii palataliseeritud kui palataliseerimata *r-iga* nimeteisendeid. Käesoleva töö jaoks kogutud nimekujudes on palataalne *r* tihti säilinud, kuid mitte alati:

Да·рия (Да·рья) > (*pe*) Дарье [Dafje], (*iž, üv*) Дарьюк [Dafjuk], (*iž, ll, üv*) Да·рья [Da·rja], aga ka (*iž*) Дарэ [Dare], (*ud*) Дарө [Darö]

Мари·я > (*pe*) Марье [Mafje], (*iž, ll, ud*) Ма·рья [Ma·rja], (*iž*) Марьюшка [Mafjuška], aga ka (*ud*) Марө [Marö]

Бори·с > (*iž*) Борько [Bořko], aga ka (*iž*) Бөрө [Börö]

Nimekujud, kus *r-i* järel esineb kohe *я*, *ю* või *ë*, on komi ortograafia kohaselt ebareeglipärased (vt 2.3.2.). On vähe tõenäoline, et nendega *ja*, *je* või *jo* välja hääldumist

märgitakse, kuna selleks esines vastustes kombinatsioon *рѣ* + vastav grafeem (*Марѣ* [*Mařje*]). Raske on aga tõlgendada, kas järgnevates nimekujudes on tahetud väljenda *r*-i palataliseerimist või on *ja* (*я*), *ju* (*ю*) või *jo* (*ѣ*) lihtsalt venepärase kirjapildiga kaasa tulnud ja *r* hääldub mittepalataalselt:

Варва·ра > (*pe, iž, ll*) Варюша [Vařuša] või [Varuša], (*iž, ll, ud*) Варя [Vařa] või [Vara],
(*pe, iž*) Варюк [Vařuk] või [Varuk], (*üv*) Ва·рюш [Vařuš] või [Varuš]

Кири·лл > (*ll*) Кирюша [Kířuša] või [Kíruša], (*üs*) Киря [Kířa] või [Kíra], (*iž, ud, üs*)
Кирюш [Kířuš] või [Kíruš]

Се·ргий (Серге·й) > (*üs*) Серë·ж [S'efo·ž] või [S'erjo·ž], (*üv*) Серëжа [S'efoža] või
[S'eroža], (*ud, iž⁵*) Се·рëж [S'e·fož] või [S'e·rož]

Sellised nimekujud, lisaks ka *e* (*э*) esinemine *r*-i järel osade nimede kirjapildis, tekitavad ka küsimuse, kuidas tõlgendada nimekujusid nagu:

Варва·ра > (*iž*) Варе [Vaře] või [Vare]

Бори·с > (*ud*) Боре [Boře] või [Bore]

Antud töö jaoks on keeleandmed kogutud kirjalikult, seega on osadele häälduse kohta käivatele küsimustele raske vastata. Küll aga on selge, et vähemalt laennimede kirjapildis märgivad tänapäeva noored komid vene keele eeskujul ka palataliseeritud *ř*-i.

2.3.2.6 *v > l*

Muutus *v > l* toimub komi keeles juhul, kui järgneb vokaal. Näiteks *сьыла* [šõla] 'laulan', aga *сьыльны* [šõvnõ] 'laulma'. (Bubrihh 1949: 9–10) Permikomi nimedes on näha vastupidist muutust, kus palataliseerimata *l > v*: *Mihailo* > *Mikaivo*, *Klavdia* > *Kvavdia* (Krivoštšokova-Gantman 2006: 205). Tegu on ilmselt dialektidega, kus *v > l* muutust ei toimu ning *v* säilib igas positsioonis (vt lähemalt Batalova 1975: 24–48). Sürjakomi vene laennimedes kumbagi neist tendentsidest ei esine, kuid nime *Jevgeni* ühes teisendis võib

⁵ Ižma informant ei märkinud rõhku, aga üldine tendents on siiski rõhu liikumine ette (vt 2.2.).

esimest muutust siiski näha. Muutus ei toimu aga vokaali ees, seega ei saa seda käsitleda klassikalise $v > l$ muutusena:

Евге·ний > (*ud, üs*) Ёё·лгинь [Jö·lgin]

KVS-is (2000) esineb samuti konsonandi ees $v > l$ muutuse läbinud nimesid: *Jevgeni* > *Jölgeñ*, *Jevdokim* > *Ölduk*, *Jevtihii* > *Jöltöñ*.

2.3.2.7. Geminatsioon

Mitmetes mugandatud nimekujudes kohtab nime keskel asuva kaashääliku gemineerumist. See on komi keelele omane häälikumuutus, kus *j* on assimileerunud eelneva kaashäälikuga. (Aibabina 1984: 29; Bubrihh 1949: 10) Kogutud materjali hulgas ilmnes geminatsiooni mitmete nimede puhul. Geminatsiooniga nimeteisend võis olla tuletatud nime uuemast või rahvapärasest kujust:

Илия (Илья)·> (*iž, üv, ud, üs, av*) И·лля [I·l'ʎ'a], (*ll*) Илльа [ll'ʎ'a], (*iž, ud, üv*) Иллюш [ll'ʎuʃ]

Ната·лия > Наталья > (*iž*) Наталля [Natal'ʎ'a]

Татиа·на (Татья·на) > (*ud, av*) Та·ттян [Ta·t't'an]

2.3.2.8. Erandlikud konsonandimuutused

Töö jaoks kogutud nimedes esines ka erandlikke muutusi, mille kohta käsitletud erialases kirjanduses andmed puuduvad. Krivoštšokova-Gantman (2006: 206) nendib, et alati ei allu nimed kindlatele muutumisseadustele, vaid need tehakse lihtsalt võimalikult suupäraseks.

Hääliku *t* gemineerumine esines järgnevas näites tingimustes, kus sellele ei järgnenud *j*:

Светла·на > (*üs*) Све·ттё [Sve·tt'ö]

Muutust *kt > tt* ei ole komi keelele omane:

Ви-ктор > (*iž*) Виттор [Vittor]

Selle nimeteisendi oli kirjutanud vaid üks Ižma informant. Vittor on esitatud ka KVS-is (2000).

2.4. Nimetuletus

Käesolevas peatükis antakse ülevaade, milliseid deminutiivsufikseid kasutatakse eri vanuses ja eri soost inimeste kohta. Küsitluse tulemusena selgus, et kasutatakse nii omakeelseid kui vene sufikseid, sealhulgas ka erinevaid liitsufikseid. Kirjanduse andmetel on mitmed oma sufiksivene sufiksistest välja arenenud – sellest on lähemalt juttu alljärgnevas alapeatükkides, mis sufikseid lähemalt tutvustavad ning kogutud andmetest nende kasutuse kohta näiteid toovad.

Tabelis 1 on välja toodud rohkem kui ühel korral kasutatud tuletusliidete statistika erinevate soo- ja vanuserühmade kaupa. Lisaks on viimases veerus info, kui palju antud sufiksit kokku kasutati. Statistika tegemiseks loendas autor sufiksi esinemist kõigis küsitluse tulemusel saadud nimedes, mida oli kokku 2252 – 1114 mehenime ning 1138 naisenime. Sufiksi abil oli moodustatud 934 nimeteisendit, ülejäänud esinesid kas lühendatud kujul või olid *-š(a)* abil moodustatud venekeelsed hüüdnimed, olid läbinud hääliku- või rõhumuutuse või säilitasid originaalkuju. Statistika sisaldab kõiki saadud nimeteisendeid, st ka korduvalt esinenuid. Tabel ei sisalda infot nimede kohta, mille kohta küsitud ei olnud ja mille informandid ise lisaks kirjutasid. Eraldi on tabelis välja toodud ka rohkem kui ühe korra esinenud liitsufiksivene ning nendega moodustatud nimeteisendeid ei ole arvestatud liitsufiksi koostisosade statistikas.

Tabelist 1 järeldub, et tuletusliiteid kasutati enim laste nimede puhul. Vanemate inimeste puhul kasutati rohkem lühendatud ja täisnimesid, mis võisid olla läbinud komipäraseid häälikumuutusi.

Tabel 1. Kogutud nimedes kasutatavad tuletusliited

Sufiks	N ~ 5	M ~5	N ~30	M ~30	N ~70	M ~70	Kokku
<i>-uk</i>	249	147	18	4	4	0	422
<i>-ö (-e)</i>	7	27	26	60	41	36	197
<i>-uš</i>	39	26	10	6	4	0	85
<i>-ik</i>	0	41	1	12	0	3	57
<i>-ko</i>	2	3	15	13	1	0	34
<i>-ka</i>	8	6	3	4	0	0	21
<i>-uša</i>	14	2	4	0	0	0	20
<i>-o</i>	3	7	2	3	0	4	19
<i>-ei</i>	0	0	1	3	5	8	17
<i>-uška</i>	3	1	2	1	1	1	9
<i>-iňña (-iňja)</i>	1	0	2	0	3	0	6
<i>-ašša (-ašja)</i>	1	0	1	0	4	0	6
<i>-(o/e)tška</i>	5	0	1	0	0	0	6
<i>-öi</i>	0	0	2	0	0	2	4
<i>-ok</i>	0	2	0	1	0	1	4
<i>-uň</i>	0	1	0	2	0	1	4
<i>-eňña</i>	0	0	0	0	3	0	3
<i>-a</i>	0	0	0	2	0	1	3
<i>-uňa</i>	1	1	0	0	0	0	2
<i>-eňka</i>	2	0	0	0	0	0	2
<i>-an</i>	0	0	0	2	0	0	2
<i>Üks kord esinenud sufiks</i>							11

Ühekordselt esinesid järgnevad tuletusliited (sisaldab ka liitsufikseid): *-on* (Zina > Zinon), *-uha* (Kšeniija > Kšuha), *-el'* (N'ina > N'inel'), *-šutka* (Mihail > Mišutka), *-ške* (Roman > Romaške), *-ovan* (Pjotr > Petrovan), *-kö* (Anatoli > Tol'kö), *-hõs* (Jevgeni > Žeñõs), *-ök* (L'eonid > L'eñök), *-u* (S'ergei > S'ergu) *-uta* (Anna > Añuta).

Nimedes esines ka palju vene keelest tuntud sufiksi *-š(a)* kasutamist, kuid seda ei ole siin eraldi sufiksina käsitletud ega loetletud, kuna nimekujud nagu *Natalia > Nataša* ja *Al'eksandr > Saša* on igapäevakeelde sama kinnitunud kui lühendatud nimekujud.

2.4.1. *-uk*

Sufiks *-uk* pärineb vene sufiksist *-uha*, kus on toimunud lõpukadu ning häälikumuutus *h > k* (Krivoštšokova-Gantmani 2006: 209). Kui 20. sajandi keskel oli tegu vähekasutatava deminutiivsufiksiga (Bubrihh 1949: 60–61), siis 21. sajandi algul loetakse seda üheks produktiivsemaks komi deminutiivsufiksiks (Popova, Sažina 2014: 130).

Kogutud nimeteisendites oli tegu kõige populaarsema sufiksiga, eriti palju kasutati seda laste nimede puhul:

Маргари·та > (*pe, iž, ud, üv*) Ри·тук [Ri·tuk], (*ud*) Го·шук [Go·šuk]

О·льга > (*üs, üv, ud, iž, pe*) О·люк [O·l'uk]

Константи·н > (*pe, üv, üs, av*) Ко·стюк [Ko·st'uk], (*iž, ud, üv*) Кõ·сьтук [Kõ·štuk]

Па·вел > (*iž, üv, ud, üs, av*) Пашук [Pašuk]

Sufiksi *-uk* abil moodustatakse hellitusnimesid harilikult juba lühendatud nimekujudest (Tepljašina 1978: 87). Küsitluses ilmnes ka kaks nimekuju, kus *-uk* oli lisatud täisnimele, mis koosnes mitmest silbist:

Стефа·н (Степа·н) > (*üv*) Стефанук [St'efanuk]

Вади·м > (*üv*) Вадимук [Vad'imuk]

Kuigi sufiksiks on *-uk*, esines paaril korral ka kirjapilte, millest väljendus hoopis *-juk*:

О·льга > (*pe*) О·льюк [O·l'juk]

Илия· (Илья·) > (*iž*) Ильюк [Il'juk]

2.4.2. -öi, -ö (-e)

Ainsuse esimese isiku possessiivsufiksit *-öi* või selle lühenenud varianti *-ö* kasutatakse tihti vokatiivses tähenduses, mis juhul kaasneb sellega ka hellitav tähendus (Bubrihh 1949: 57). Possessiivsuse ja vokatiivsuse markerid ei lange aga igas dialektis kokku, näiteks võib Udora murdes vokatiivsust tähistada sufiks *-o*, mis ei esine üheski murdes possessiivsufiksina (Nekrassova 2011: 123). Udoras täidab vokatiivset rolli ka *-ö*, teistes dialektides on tegu produktiivse deminutiivsufiksiga (OTR). Sufiks *-ö* liidetakse lühendatud nimekujule. Sellist nimekuju kasutatakse tihti ka lisanimedede osana, näiteks *Ped'ö Vas'ö* 'Vasja Fedkin'. (Терлјашина 1978: 88–89)

Валенти·на > (*iž, ll, ud*) Вальö [Val'ö]

Ири·на > (*iž*) Ирö баб [Irö bab], (*ud*) Ирöй [Iröi]

Кирилл > (*ud*) Кирöй [Kiröi], (*iiv, ud*) Кирö

Михаи·л > (*pe, av, ud, iiv*) Ми·кайлö [Mi·kailö], (*üs, iž, iiv, ud*) Ми·шö [Mišö]

Nagu mainitud peatükis 2.3.1.3., siis muutub Ižma murdes järelsilpides *ö* > *e*. Deminutiivne *-e* nime lõpus on seega tõlgendatav sufiksi *-ö* teisendina. Tuletusliide *-ö* esines kujul *-e* 62 korda ning selle abil moodustatud nimeteisendid pärinesid põhiliselt Ižma ja Petšora alalt, mis on põhjapoolsed piirkonnad. Paar korda olid *-e* abil nime moodustanud siiski ka Ülem-Võtšegda ja Udora informandid. *-ö* sufiksi *-e* teisendi esinemist näeb järgmistes näidetes:

Алекса·ндра > (*iž*) Саше [Saše], (*pe*) Сане [Sańe]

Мари·я > (*iž, iiv*) Маше [Maše]

Ви·ктор > (*ud*) Вите [Vit'e]

Михаи·л > (*iž*) Мишэ [Miše]

2.4.3. -uš, -uša

Sufiksit *-uš* kasutatakse udmurdi ja permikomi keeles tavaliselt naisenimedes ja sellel on hellitav tähendus, aga see võib esineda ka mehenimedes (Терлјашина 1978: 88). *-uš*

päribeneb analoogselt vene sufiksist *-uša* ja on moodustunud läbi *-a* kadumise lõpust. Ka tähenduselt on need sufiksivormid analoogsed. (Krivoštšokova-Gantman 2006: 208–209)

Küsitluses oli *-uš* üks populaarsemaid deminutiivsufikseid. Sarnaselt sufiksiga *-uk* oli ka *-uš* kasutusel põhiliselt laste nimedega. Kuigi sufiks esines ka mehenimedes, oli see produktiivsem naisnimede nimeteisendites. Mitmel korral esines ka sama sufiksi vene variant *-uša*.

Näiteks esinesid kogutud nimedes järgnevad kujud:

Ири·на > (*iž*, *ll*, *üs*) И·руш [I·ruš]

Кла·вдия > (*iž*) Клавуш [Klavuš], (*üv*) Клавдюш [Klavl'duš], (*ud*) Клавуша [Klavuša]

Андрей > (*ll*) Öндруш [Öndruš], (*pe*, *ud*) Öндрюш [Öndruš] või [Öndruš], (*üv*) Андруш [Andruš], (*iž*) Андрюш [Andruš] või [Andruš]

Па·вел > (*pe*, *üv*, *ud*) Па·влуш [Pa·vluš]

2.4.4. *-ik*

Tuletusliide *-ik* on produktiivne vene sufiks, ka vene eesnimede sõnaraamatus esineb sellega palju hüüdnimesid, näiteks: *Anato·li* > *To·lik*, *Afana·si* > *Fo·nik*, *Pa·vel* > *Pa·vlik* (vt Petrovski 1984). Kogutud nimedes esines seda põhiliselt meeste nimedega, eriti populaarne oli see laste nimeteisendite puhul:

Светла·на > (*ud*) Све·тик [Sve·t'ik]

Вади·м > (*iž*, *ll*, *üs*) Ва·дик [Va·d'ik]

Родио·н > (*iž*, *üs*) Родик [Rod'ik]

2.4.5. *-ko*

Vene päritolu deminutiivsufiks *-ko* on permi keeltes väga levinud (Tepljašina 1978: 82), eriti sürja-komi keele Luza-Letka, Udora ja Ižma murdes – viimases kasutatakse seda tihti nimekandja poole pöördumisel (Popova, Sažina 2014: 131). Permikomi nimede puhul nendib Krivoštšokova-Gantman (2006: 208), et *-ko* sufiksiga nimekujudel oli vanasti

jäme alatoon, kuid enam seda ei tajuta ning eriti noorte omavahelises suhtluses on tegu levinud vormidega.

Ka küsitluses ilmnes *-ko* kasutamist just Ižma murdes ka Udora murdes:

Ю·лия > (*iž*) Юлько [Jul'ko]

Людми·ла > (*iž*) Людко [L'udko], (*ud*) Милко [Milko]

Ю·рий > (*ud, iž*) Юрко [Jurko]

Евге·ний > (*ud, iž*) Жењко [Žeńko]

2.4.6. *-ka*

Sufiksil *-ka* on vene keeles robustne alatoon, kuid permi keeltes tajutakse seda neutraalsena (Tepljašina 1978: 82). Permikomi keeles kasutatakse seda pigem laste puhul või juhul, kui täiskasvanud üksteist hästi tunnevad (Krivoštšokova-Gantman 2006: 208). Popova ja Sažina (2014: 131) kirjutavad, et *-ka* sufiksit kasutatakse kõigis murretes ning ka kirjakeeles, kuid eriti levinud on see Luza-Letka, Petšora ja Ülem-Võtšegda murdealal.

Töö jaoks kogutud nimedes esines näiteks järgnevaid nimekujusid:

Алекса·ндра > (*ll*) Шурка [Šurka]

Зинаи·да > (*iis*) Зи·нка [Zi·nka]

Васи·лий > (*iž, üv*) Васька [Vaška]

Евге·ний > (*pe*) Жењка [Žeńka]

Mitmete liitsufiksite koosseisus esines samuti *-ka*. Kuna nende tähendusvarjund oli teistsugune, siis käsitletakse käesolevas töös neid eri alapeatükkides (vt 2.4.9., 2.4.12., 2.4.17) ning ka statistiliselt eraldi. *-ka* osales ka ühel korral esinenud liitsufiksi *-utka* moodustamises.

2.4.7. *-o*

Liide *-o* markeerib komi keeles tavaliselt vokatiivi (Tepljašina 1978: 88). Kõige rohkem esines tuletusliide *-o* Ižma informantide kirjutatud nimedes:

Валенти·на > (iž) Валё [Val'о]

Зинаи·да > (iž) Зино [Zino]

Алекса·ндр > (iž) Санё [Saño]

Петр (Пётр) > (pe, ll) Петро [Petro]

2.4.8. -ei

ij- ja *ija-*lõpulistised nimed teisenevad komi keele Udora murdes tihti *ei-*lõpulisteks. Tuletusliide *-ei* oli Udora rajoonis kuni 20. sajandi keskpaigani üldse väga produktiivne, eriti naisenimede puhul (OTR). Ka küsitlusest ilmnis mitmeid selliseid muutusi, eriti Udora murdega informantide puhul, kuid ka Petšora murdetaustaga informant kasutas seda nelja mehenime juures. *ei-*vorme kasutati enamasti vanemate inimeste nimeteisendite moodustamiseks, paaril korral ka täiskasvanute (keskealiste inimeste) puhul. Laste nimeteisendites *ei-*liidet ei kasutatud.

Kogutud nimedes esines järgnevaid *-ei* lõpuga nimeteisendeid:

Екатери·на > Катя > (ud) Ка·тей баб [Kat'·ei bab]

Кла·вдия > (ud, üs, üv) Кла·вдей [Kla·vd'ei]

Ната·лия > (ud) На·тэй [Na·tei]

Анато·лий > (pe) Анатолей [Anatol'ei], Толя > (ud) Толей [Tol'ei]

Васи·лий > (pe, ud, üv, av) Василей [Vas'il'ei]

Тимо·н > (ud) Тимей

Mitmed kirikukalendri nimed on ka vene keeles läbinud muutuse *ii* > *ei*. Näiteks vorm *Vas'il'ei* on Petrovski (1984: 70) nimede sõnaraamatu andmetel rahvapärane ka vene keeles. Permikomi keeles on Krivoštšokova-Gantman (2006: 206) täheldanud aga vastupidist tendentsi – mitmed tänapäeval *-ei* lõpuga tuntud nimed esinevad seal *-ii* lõpuga, näiteks *Al'eksei* > *Öl'öksii* ja *Sergei* > *S'ergii*.

2.4.9. -uška

Vene keelest laenatud liitsufiks *-uška* on populaarne Luza-Letka aladel (Popova, Sažina 2014: 132). Krivoštšokova-Gantman võrdleb sufiksi *-uška* tähendust komi *-iňöi* omaga, millele ta omistab hellitava kuid kaastundliku tähenduse (2006: 208–209). Ka Tepljašina (1978: 89) märgib haletsevat tähendust, tuues analoogse vene sufiksi *-ušk(o)* parimaks tähenduslikuks võrdluseks komi sufiksile *-a* (vt 2.4.16.).

Tuletusliide *-uška* esines näiteks järgnevates kogutud nimedes:

Анна > (*pe, iž*) Аннушка [Annuška]

Мария > (*iž*) Марьюшка [Mařjuška]

Алекса·ндр > (*ll*) Ольöksанушка [Ol'öksanuška]

Константин > (*iž*) Костюшка [Kost'uška]

2.4.10. -iňña

-iňña on hellitav deminutiivsufiks, mida Kosnõreva (1992: 79) mainib Luza-Letka deminutiivsufiksile juures ning Popova ja Sažina (2014: 130) märgivad selle kasutust Ižma murdealal. Küsitluses esines selle kasutust vaid nimega *Irina*:

Ири·на > (*iž, ud*) Ириння [Iriňña]

Ühe informandi vastustes esines kolmel korral ka kirjalpilt *Иринья* [Iriňja], mis on tabelis 1 loetud *-iňña* sufiksiga kokku, kuna nende hääldus võib kõlada väga sarnaselt või tänu *j*-i assimileerumise seaduspärale ollagi sama (vt 2.3.2.7.).

2.4.11. -ašša

Ka seda sufiksile käsitleb Kosnõreva (1992: 79) Luza-Letka murdealale omaste deminutiivsufiksile all. Popova ja Sažina (2014: 130) väidavad, et seda esineb ka teistes murretes ning toovad näidetena selle kasutust ka nimisõnadega, näiteks *mamašša* 'emake' Võmi murdealalt. Kogutud nimedes esines selle sufiksi kasutamist vaid koos nimega *Paraskeva* (*Praskovja*).

Параске·ва (Праско·вья) > (iž) Парасся [Paraśśa]

Ühe Luza-Letka informandi vastustes esinenud kirja pilt *Парасья* [*Paraśja*] on sarnase häälduse (vt ka 2.3.2.7.) tõttu samuti sufiksi *-aśśa* alla loetud.

See sufiks liitub küsitluse ja KVS-i (2000) põhjal vaid naisenimedele, kuid Popova ja Sažina (2014: 130) toovad üheks näiteks ka mehenime *Ivan* > *Ivanaśśa*.

2.4.12. *-(e/o)tška*

Ka *-(e/o)tška* on permikomi keeles levinud hellitav vene päritolu liitsufiks (Krivoštšokova-Gantman 2006: 209). *-(e/o)tška* on permi keeltes emotsionaalselt neutraalsem kui vene keeles ning seda kasutatakse peamiselt laste ja noorukite poole pöördumisel (Tepljašina (1978: 88).

Küsitluse teel kogutud nimedes esines seda vähe – viiel korral laste nimedega ning ühel täiskasvanu nimega:

Евге·ния > (*ud*) Женечка [Žen'etška]

Елисаве·та > (*ll*) Лизочка [Lizotška]

Лариса > (*ll*) Ларочка [Larotška]

2.4.13. *-ok*

Tuletusliidet *-ok* kasutatakse tavaliselt laste nimede puhul, selle kasutamisel täiskasvanute nimedega on ebaviisakas alatoon (Krivoštšokova-Gantman 2006: 208). Tepljašina (1978: 88) nendib, et kui permikomi keeles on sellel hellitav alatoon, siis udmurdi keeles lisandub sinna mängulisus ja kerge iroonia.

Küsitluses kasutati seda vaid neli korda, millest kolm olid ühe informandi poolt nimega *Oleg*:

Олег > (*ud*) Олежок [Ol'ežok]

Васи·лий > (*ll*) Василё·к [Vašil'o-k]

2.4.14. *-uń, -uńa*

Komi keeles kasutatav *-uń* on vene sufiksi *-uńa* variant, mille lõpust on kadunud *a* (Krivoštšokova-Gantman 2006: 206). Kogutud nimede puhul kasutati seda vähe:

Ксе·ния > (*ll*) Ксюня [Kśuńa]

Петр (Пётр) > (*iž*) Петрунь [Petruń]

Се·ргий (Серге·й) > (*iž*) Сергунь [S'erguń]

2.4.15. *-eńńa*

Sufiks *-eńńa* on kasutusel Ižma dialektis (Popova, Sažina 2014: 130). Kogutud nimedes kasutas seda ka üks Ülem-Võtšegda informant. Nimekujule *Ol'geńńa* oli üks informant juurde kirjutanud, et sellel on halvustav varjund. Sufiks *-eńńa* esines järgnevates kogutud nimedes:

О·льга > (*iž*) Ольгeńńa [Ol'geńńa]

Ири·на > (*iv*) Ирeńńa [Ireńńa]

KVS-is (2000) ja kogutud andmetes liitus *-eńńa* vaid naisenimedele.

2.4.16. *-a*

Sufiks *-a* lisatakse täisnimedele ning sellel võib tajuda patroniseerivat alatoonit (Tepljašina 1978: 89). Kogutud nimedes esinesid järgmised teisendid:

Валенти·н > (*ud*) Валeнтина [Val'ent'ina]

Петр (Пётр) > (*iž*) Петра [Petra]

Фрол > (*üs*) Фро·ля [Fro·l'a]

-a lõpp on ka väga paljudel lühendatud nimekujudel, kuid siinkohal on käsitletud vaid neid vorme, kus *-a* liitus täisnimele. Kuna paljude naisenimede lõpus juba on *-a*, võib eeldada, et sufiksina liitub see vaid mehenimedele, mis võiks põhjendada ka seda, kuidas selle patroniseeriv alatoon avaldub – mehenimi muudetakse naisenime sarnaseks.

2.4.17. -eńka

Krivoštšokova-Gantmani sõnul (2006: 209) on liisufiks *-eńka* permikomi keeles väga levinud sufiks, millel on hellitav tähendus nagu vene keeleski. Selle abil moodustatakse kõigis permi keeltes nimekujusid lühendatud vormidest (Tepljašina 1978: 88).

Kogutud nimede puhul esines seda sufiksit vaid kahel korral, mõlemad lapse nime teisendis:

Анастаси·я > (*iž*) Настенька [Nast'eńka]

Екатери·на > (*iž*) Катенька [Kat'eńka]

2.4.18. -an

Kahe nimega esines kogutud andmetes ka sufiks *-an*. Tepljašina (1978: 87) käsitleb seda kui ebaselge päritoluga neutraalse tähendusega sufiksit, kuid tema toodud näidetes liitub see vaid täisnimedele: *Matvei* > *Matveian*, *Viktor* > *Vittorian*. Käesoleva töö jaoks kogutud nimedes oli see aga liitunud lühendatud nimedele ning vormid *Kol'an* ja analoogne *Tol'ana* on esindatud ka vene eesnimede sõnaraamatus (Petrovski 1984: 302, 366).

Анато·лий > (*iž*) Толян [Tol'an]

Никола·й > (*iž*) Колян [Kol'an]

Kokkuvõte

Enne ristiusku kasutasid komid eesnimedena tähenduslikke sõnu, mis nime kandjat iseloomustasid. Need nimed on tänapäeval säilinud osades komi piirkonna perekonnanimes. Alates ristiusu vastuvõtmisest 14.–15. sajandil on komi nimesüsteem arenenud lähedaselt vene omaga. Nimevaramusse tekkisid kirikukalendri nimed, mille kujud suulisse keelde laenati ümbritsevatest vene dialektidest ning mis läbisid mitmeid häälikulisi ja struktuurilisi muutusi, et komi keelde paremini sobida.

Käesoleva töö esimene osa tutvustab komi isikunimesüsteemi. Töö teine, mahukam osa annab süstemaatilise ülevaate struktuurilistest, häälikulistest ning rõhumuutustest, mis on toimunud vene eesnimede komi keelde mugandamisel. Nimeainese analüüsil toetub autor enda kogutud keeleandmetele (nimedele) ning erialasele kirjandusele. Peatükis 2.4. käsitletakse pikemalt ka nimeteisendites kasutatavaid tuletusliiteid. Analüüsitava nimematerjali kogus autor enda koostatud kirjaliku küsitluse teel, milles palus 18 informandil kirjutada vasteid erineva struktuuriga ja levinud vene eesnimedele. Vastused paluti kirja panna kolme eri vanuserühma kohta: lapsed, täiskasvanud ja eakad. Materjal on kogutud ajavahemikus detsember 2015 kuni jaanuar 2016. Informantideks olid komid, kes kõnelesid komi keelt emakeele või teise keelena. Küsitluse eesmärgiks oli uurida, milliseid komipäraseid eesnimeteisendeid teatakse ja kasutatakse 21. sajandi alguses ning milliseid tuletussufikseid nendega kasutatakse.

Komi keeles kasutatav nimi on tavaliselt lühendatud ühe või kahe silbiliseks ning nimeteisendite moodustamisel on väga produktiivsed deminutiivsufiksids. Paljude komikeelsete nimeteisendite moodustamise aluseks on vene keeles esinevad rahvapärased nimevormid. Vanemate inimeste puhul võib kasuda koos nimega ka sõnu *bab* või *põtš* 'memm' ja *ded* 'taat'.

Komi keelele on omane sõnarõhk esimesel silbil ning vastav muutus on toimunud ka mitmetes nimeteisendites.

Häälikulistest muutustest võis vokalismi osas näha komi keelele omase keskkõrge illabiaalse keskhääliku *ö* kasutust positsioonides, kus vene keeles on avatud *o*. Komi keele kõnelemisala ümbritsevates vene dialektides levinud *oo*-tamisest (*оканье*) tingituna võis

a-algulistes nimedes esineda ka muutus $a > \ddot{o}$. Ižma dialektis esines järgsilpides muutus $\ddot{o} > e$, mida oli näha tuletusliidete puhul. Nime *Nikolai* teisendites oli näha ka häälikumuutust, mille kohaselt järgsilpides esinevad *u* ja *o* võivad asendada \ddot{o} -d, kui see asub *l*-i ees. Labiodentaalse *v*-ga algavates nimedes võib järnev $ja > e$. Nime alguses olev *je* võib teatud nimedes muutuda *jö*-ks. Vokaalid võisid nimes ka assimileeruda. Eraldi käsitles autor töös ka konsonantismi. Komi keelele ei ole omane kaashäälikuühendite ilmumine sõna alguses ega ühe silbi piires. Mitmed laennimede konsonantühendid olid mugandamisel kaotatud kas ühe hääliku ära jätmise või epenteesi teel. Konsonantismi osas võib näha komi keele vene laenudele omaseid häälikumuutusi $h > k$ ja $f > p$. Muutus $n > m$ toimus vaid mehenimede alguses, mille teine häälik oli *i*. Sama muutust võib täheldada ka nimede rahvapärasuses kasutuses vene keeles. Vene keele mõjul esines mitmete nimeteisendite kirjapildis ka palataliseeritud *ř*, mida komi häälikusüsteemis muidu ei ole. Kas ja kuidas see ka häälduses kajastub, vajab veel uurimist. Veel võis näha üksikut ning ebareeglipärasuses tingimutes $v > l$ muutust nimes *Jevgeňi > Jölgjň*. Konsonantide puhul ilmnes ka *j* ees oleva hääliku gemineerumist.

Tuletusliitega nimeteisendite moodustamisel kasutati nii omakeelseid sufikseid, vene sufikseid kui mugandatud vene sufikseid. Komi sufiksitest populaarseim oli $-\ddot{o}$ ($-e$), mis olenevalt murdest võib märkida hellitavat suhtumist või vokatiivi. Vokatiivi markeri üks allomorfe on ka liide $-o$. Sufiksid $-uk$, $-uř$ ja $-uň$ on lühendatud variandid vene sufiksistest $-uha$, $-uřa$ ja $-uňa$. Kasutati ka tuletusliiteid, mis olid vormilt vene omadega homonüümsed – näiteks $-ko$ ja $-ka$ – kuid nii tuletatud kui homonüümsetel sufiksitel võis komi keeles olla teine tähendusvarjund. Tuletusliide $-ka$ oli produktiivne ka liitsufiksiste moodustamisel. Kokku moodustati tuletusliidete abil 934 nimeteisendit. Sufiksistest oli vaieldamatult populaarseim sufiks $-uk$, mida kasutati 422 korda, seda valdavalt laste nimeteisendites. Populaarsed olid ka $-\ddot{o}$ ($-e$), mida kasutati 197 korral, $-uř$, mida kasutati 85 korral ja $-ik$ mida kasutati 57 korral. Ülejäänud sufikseid kasutati vähem kui 50 korral.

Käesoleva töö osana läbi viidud uurimus näitas, et ka tänapäeval teavad ja kasutavad noored komid vene eesnimede komipäraseid nimekujusid, kuid kasutatavates nimeteisendites ei ole alati toimunud kõik komi keelele omased muutused. Kõige järjepidavam on nimede komipäraseks muutmise juures omakeelsete deminutiivsufiksiste

kasutus. Nende kõrval on aga läbi aja kasutatud ka muutmata kujul vene deminutiivsufikseid, mida on eriti näha nimekujudest, mis on otse vene rahvakeelest üle võetud.

Komi eesnimede uurimisel näeb autor perspektiivi ka tulevikus. Praegused uurimistulemused ärgitavad lähemalt selgitama näiteks piirkondlikke erinevusi, nimeteisendite kasutust 21. sajandil ja seda, kuidas tajutakse tuletusliidete tähendusvarjundeid tänapäeval.

Kirjandus

Afanasjev 1980 = Афанасьев, А. П. 1980. Русские топонимы и антропонимы в северо-западной части Коми АССР. – Перспективы развития славянской ономастики. Москва., 259–266.

Afanasjev 1996 = Афанасьев, А. П. 1996. Топонимия Республики Коми. Сыктывкар.

Ahlquist, Arja 1999. Ihmisiä ne merjalasetkin olivat... – Virittäjä 4. Helsinki, 624–630.

Aibabina 1984 = Айбабина, Е. А. 1984. Адаптация словарных заимствований из русского языка в коми языке (фонетико-фонологическая структура). – Вопросы лексикологии и словообразования коми языка. Сыктывкар, 24–37..

Batalova 1975 = Баталова, Р. М. 1975. Коми-пермяцкая диалектология. Москва.

Bubrihh 1949 = Бубрих, Д. В. 1949. Грамматика литературного коми языка. Ленинград: Изд-во Ленинградского государственного университета.

Kaneva 2011 = Канева, И. А. 2011. Прозвищная традиция коми в контексте народной культуры русского севера. Диссертация по специализированной программе «Фольклористика и мифология». Москва: Российский государственный гуманитарный университет. 2011.

http://www.ruthenia.ru/folklore/ma_program/student_works/Kaneva_MA-thesis.pdf

Kosnõreva 1992 = Коснырева, Р. И. 1992. Нимъяс да прözвищеяс. – Войвыв кодзув 2, 79–80.

Krivoštšokova-Gantman 2006 = Кривощёкова-Гантман, А. С. 2006. Собрание сочинений в 2 тт. Сост. Ёньё Лав. Пермь, 202–216.

KVS 2000 = Хабарова, В. К. Коми нимъяс да прözвищеяс [Коми имена и прозвища: Приложение]. – Безносикова, Л. М., Е. А. Айбабина, Р. И. Коснырева. Коми-роч кывчукöр [Коми-русский словарь]. Отв. ред. Л. М. Безносикова. Сыктывкар, 802–814.

Mussanov 2011 = Мусанов, А. Г. 2011. Система личных имён коми: история и происхождение фамилий (юго-западная часть). – Динамические процессы в системах пермских языков. Сыктывкар, 30–42.

Nekrassova, Galina 2000 = Коми кывлӧн историческӧй фонетика. Сыктывкар.

Nekrassova, Galina 2011 = Вокатив или посессивный суффикс: к интерпретации суффиксальных средств выражения вокативности в коми языке. – *Linguistica Uralica* 47 (2), 120–129.

Petrovski 1984 = Петровский, Н. А. 1984. Словарь русских личных имен: около 2600 имен. Издание 3-е, стереотипное. Москва: Русский язык.

Popova, Sažina 2014 = Попова, Р. П., С. А. Сажина 2014. Фонетические и морфологические особенности коми диалектов (сравнительный аспект исследования). Сыктывкар.

Saar, Eva 2000. Slaavipärased eesnimed vadja keeles ja isuri keele Soikkola ning Alam-Luuga murdes. TÜ bakalaureusetöö. Käsikiri Tartu Ülikooli eesti keele osakonnas.

Saar, Eva 2016. Vene õigeusu eesnimed vadja, isuri ja seto keeles. – *Emakeele Seltsi Aastaraamat* 61(2015). Peatoim. Mati Ereht. Tallinn: Teaduste Akadeemia Kirjastus, 167–186.

Sahharova, Selkov 1976 = Сахарова М. А., Н. Н. Сельков 1976. Ижемский диалект коми языка. Сыктывкар.

Тепляшина 1978 = Тепляшина, Т. И. 1978. Антропологические модели пермских языков. Москва.

Turkin 1968 = Туркин, А. И. 1968. Коми морт да сылӧн ним. – *Войвыв кодзув* 11, 63–64.

Turkin, Adolf 1975. Komi kohanimede uurimine. – *Keel ja Kirjandus* 5. Tallinn: Perioodika., 315–316.

Turkin 1978 = Туркин, А. И. 1978. Коми псевдонимъяс. – *Войвыв кодзув* 6, 63–64.

Turkin 1983 = Туркин, А. И. 1983. Коми нимъяс йылысь. – Войвыв кодзув 5, 49–50.

Volkova 2003 = Волкова, Н.И. 2003. Этимологический словарь современных прозвищ Республики Коми. Сыктывкар.

Veebimaterjalid:

OTR = Чей ты, откуда ты родом? <http://cbs-sykt.stalkerhost.ru/content/103/familii%20komi.pdf> Vaadatud 16.04.2016

VVK = Вычегодско-Вымская (Мисаило-Евтихьевская) летопись [Võtšegda-Võmi kroonika] <http://yarensk.narod.ru/letopis/letopis.html> Vaadatud 02.05.2016

VPN = Всероссийская перепись населения (Venemaа rahvaloendus) www.perepis-2010.ru Vaadatud 25.05.2016

Summary

Adaption of Russian first names into Komi language

The forenames used by Komis before Christianity were usually words which had a meaning that described the carrier of the name. Today, those names can be found in the family names of the Komi region. Since the adoption of Christianity during the 14th-15th century, the Komi naming system has developed similarly to the Russian one. Russian orthodox names entered the Komi name system, their forms borrowing from the surrounding Russian dialects.

The first part of this paper introduces the personal name system of the Komi language. The second and more substantial part gives a systematic overview of structural, word stress related and sound changes that have happened during the adoption of Russian first names into Komi.

The analysis is based on literature and language data (names) collected by the author of this paper. Chapter 2.4. also disserts the derivational suffixes used in collected names. The name data was acquired through a questionnaire created by the author of this paper. 18 informants were asked to write Komi equivalents to structurally different and popular Russian names. Answers were requested for three different age categories – children, adults and elderly people. Material was collected between December 2015 and January 2016. All informants were Komis, who speak Komi as a first or second language. The purpose of this questionnaire was to learn what Komi first names are known and used in the beginning of the 21st Century and what derivational suffixes are used to form them.

A first name used in Komi language is usually shortened to be one or two syllables long, and derivational suffixes are commonly used to form names. Many Russian loan names in Komi language are based on the colloquial forms from Russian language. When referring to elderly people, *bab* and *pötsš* ‘grandma’ or *ded* ‘grandpa’ can be used.

In Komi language, word stress is usually on the first syllable and the respective change has happened in multiple name variants. Sound changes in the vocals part featured the occurrence of Komi's semicentral mid non-rounded vowel *ö* in positions where Russian language has an open *o*. Due to a phenomena called "оканье" *a*-s are also pronounced as *o*-s in the dialects from which the Russian names were borrowed into Komi language, so an *a* > *ö* change can also take place. In Ižma dialects the change *ö* > *e* is common in non first syllables and that could be seen in the derivational suffixes. The name Nikolai has several variations in Komi language, in which *u* or *o* took the place of *ö* in non-first syllables, but only if they were followed by *l*. In names beginning with labiodental *v* the following *a* can turn into *e*. In some conditions *je* in the beginning of a name can turn into *jö*. Vocals could also assimilate in the loan names. Second part of sound changes features consonants. Consonant clusters in beginnings of words or in the same syllable are not tolerated in Komi language. Consonant clusters appearing in multiple loan names were eliminated in the process of adaptation through leaving out a phoneme or through epenthesis. Sound changes common in Russian loan words in Komi language also appeared: *h* > *k*, *f* > *p*. The change *n* > *m* appeared only in the beginning of male names in which the second letter was *i*. The same change can be noted in the colloquial use of the names in Russian language. Due to the influence of Russian language the spelling of multiple name variants included a palatalized *ř* which is not part of the Komi phonetical system. Whether and how it is reflected in the pronunciation requires further research. In addition, a single and irregular change of *v* > *l* was observed in the name *Jevgeři* > *Jölgři*. In the case of consonants, the gemination of the letter preceding *j* was observed.

In forming names both Komi and Russian suffixes were used. The most popular of the Komi suffixes was *-ö* (*-e*) which, depending on the dialect, can denote either an affectionate attitude or vocative. One of the vocative markers is also the ending *-o*. The suffixes *-uk*, *-uš* and *-uň* are shortened variants of the Russian suffixes *-uha*, *-uša* ja *-uňa*. Derivational suffixes identical with Russian ones were also used – for example *-ko* and *-ka* – but both derivated suffixes and identical suffixes sometimes had a different connotation. Derivational suffix *-ka* was also popular in forming compound suffixes. Altogether there were 934 names that were formed with a derivational suffix. The most popular suffix was *-uk* which was used 422 times, mostly in the name variants of children.

Other popular suffixes included *-ö (-e)* which was used 197 times, *-uš* which was used 85 times and *-ik* which was used 57 times. Other suffixes were used less than 50 times.

The research conducted as part of this work showed that young Komis know and use the Komi name variants of Russian first names, but not all changes inherent to the Komi language have happened in the used name variants. The most consistent part of adapting the names to the Komi language is the use of Komi diminutive suffixes. Unchanged Russian diminutive suffixes have been used alongside them, it is especially prevalent in the name variants that have been taken over from colloquial Russian.

The author sees the research of Komi first names as a perspective field. The research of the current research encourage to further study regional differences, the use of name variants in the 21st century and how connotations of derivational suffixes are perceived today.

Lisa 1: Naisenimed

Алекса·ндра > (ll) Öльöksандра [Öl'öksandra], (pe) Öлександра [Öl'eksandra], (iž, üs, av) Алекса·ндра [Al'eksa·ndra], (iž) Элесан [El'esan], (iž, ud, üs, av) Са·ндра [Sa·ndra], (ll) Шурка [Šurka], (pe, iž) Шура [Šura], (pe, iž, üv, ud, üs, av) Са·шук [Sa·šuk], (iž) Саше [Saše], (ll, üv, av) Саша [Saša], (ll) Саня [Saña], (pe) Сане [Sañe], Сань [Sañ]⁶, (üv) Са·ньö [Sañö], (ud) Са·ня баб [Saña bab]

Анастаси·я > (iž, ll, av) Анастасия [Anastasija], (iž) Настасся [Nastaśśa], (iž, üs) Наста·сья [Nasta·śja], (iž) Настась [Nastaś], (ud) На·стусь [Na·stuś], (iž, üv, ud, av) Настя [Nast'a], (pe, iž, ll, üv, ud) На·ста [Na·sta], (pe, iž, ll, üv, ud, üs, av) На·стук [Na·stuk], (iž) Настюш [Nast'uš], (iž) Настенька [Nast'eñka], (iž) Öнöсь [Önös], (ud) На·ста баб [Na·sta bab], (pe) Наста пöч [Nasta pötš]

А·нна > (pe, iž, ll, üv, ud, üs, av) А·нна [A·nna], (iž, ll, üv) Аня [Aña], (pe, iž) Аннук [Annuk], (üv, ud, üs) А·нюк [A·ñuk], (ll) Анюта [Añuta], (iž) Анка [Anka], (üv, ud, av) А·ннуш [A·nnuš], (ud) Ануш [Anuš], (üv) Анюш [Añuš], (pe, iž) Аннушка [Annuška], (ud) А·ня баб [A·ña bab]

Валенти·на > (pe, iž, ll, ud, üs, av) Валенти·на [Val'ent'i·na], (üs) Валенти·нка [Val'ent'i·nka], (iž) Вальöш [Val'öš], (iž, ll, üs, av) Ва·ля [Va·l'a], (iž) Валë [Val'o], (iž) Вале [Val'e], (iž) Вале· [Val'e·], (iž, ll, ud) Вальö [Val'ö], (ll) Валечка [Val'etška], (pe, iž, ll, üv, ud, av) Ва·люк [Va·l'uk], (pe, iž, üv, ud) Валюш [Val'uš], (iž) Ва·ля баб [Va·l'a bab]

Вале·рия > (pe, iž, üv, ud, üs, av) Вале·рия [Val'e·rija], (pe, ll) Валера [Val'era], (iž) Вале [Val'e], (iž) Валюк [Val'uk], (pe, iž, ll, üv, ud, üs, av) Ле·ра [L'e·ra], (ud) Лерö [L'erö], (üv, ud, üs) Ле·рук [L'e·ruk], (iž) Леруш [L'eruš], (ud) Ле·ра баб [L'e·ra bab]

Варва·ра > (pe, iž, ud, üs, av) Варва·ра [Varva·ra], (üv) Варварук [Varvaruk], (üv) Ва·ра [Va·ra], (iž) Варе [Vare], (iž, ud) Варö [Varö], (iž, ll) Варя [Vaía] vöi [Vara], (ud, üs) Ва·рук [Va·ruk], (pe, iž) Варюк [Vaíuk] vöi [Varuk], (üs) Ва·руш [Va·ruš], (pe, iž, ll) Варюша [Vaíuša] vöi [Vaíuša], (üv) Ва·рюш [Va·íuš] vöi [Va·ruš], (ud) Ва·ря баб [Va·ía bab] vöi [Va·ra bab]

Ве·ра > (pe, iž, ll, üv, ud, üs, av) Ве·ра [Vera], (iž) Верo [Vero], (pe, iž, ll, ud, üs, av) Ве·рук [Ve·ruk], (üs) Ве·руш [Ve·ruš], (iž) Верко [Verko], (ud) Ве·ра баб [Ve·ra bab]

⁶ Ilma murdealata on esitatud nimeteisendid, mis esinesid vaid nende informantide vastustes, kes oma dialekti ei märkinud.

Гали·на > (*pe, iž, ll, ud, üv, av*) Гали·на [Gal'í·na], (*üs*) Гали·нка [Gal'í·nka], (*iž, ll, üv, üs, av*) Га·ля [Gal'a], (*pe, iž*) Гале [Gal'e], (*ud*) Гальö [Gal'ö], (*pe, iž, üv, ud, üs, av*) Га·люк [Gal'uk], (*iž, üv*) Галюш [Gal'uš], (*iž*) Галка [Galka], (*ud*) Га·ля баб [Ga-l'a bab],

Да·рия (Да·рья) > (*iž, av*) Дария [Daríja], (*iž, ll, üv, ud, üs*) Да·рья [Da-fja], (*pe*) Дарье [Dařje], (*pe, ll, üv, av*) Даша [Daša], (*iž*) Дарэ [Dare], (*ud*) Дарö [Darö], (*ud*) Дарук [Daruk], (*iž, üv*) Дарюк [Dařjuk], (*pe, iž, üv, ud, üs, av*) Да·шук [Dašuk], (*ud*) Да·рья баб [Dařja bab]

Евге·ния > (*pe, iž, üv, av*) Евгения [Jevgeníja], (*ud*) Евге·ння [Jevge-ńna], (*ud, üs*) Е·вгень [Je·vgeń], (*üs*) Е·вгуш [Je·vguš], (*pe, iž, ll, üv, ud, av*) Женя [Žeńa], (*iž*) Женë [Žeńo], (*pe, iž, ll, üv, ud, üs, av*) Же·нюк [Žeńuk], (*iž*) Женька [Žeńka], (*ud*) Женечка [Žeńetška], (*iž*) Женя баб [Žeńa bab], (*ud*) Йö·вгень баб [Jö·vgeń bab]

Екатери·на > (*pe, iž*) Екатерина [Jekat'erina], (*iž, ll, üv, ud, üs, av*) Катери·на [Kat'erina] (*iz, ll, üv, av*) Катя [Kat'a], (*pe*) Катьö [Kat'ö], (*iž*) Кате [Kat'e], (*pe, üv, ud, üs*) Ка·тюк [Ka-tuk], (*iž, ll*) Катюша [Kat'uša], (*iž, ud, üs, av*) Ка·тюш [Kat'uš], (*iž*) Катенька [Kat'eńka], (*iž*) Катько [Kat'ko], (*iž*) Кате баб [Kat'e bab], (*ud*) Ка·тей баб [Ka-t'ei bab]

Еле·на > (*pe, iž, av*) Елена [Jel'ena], (*üs, av*) Е·лен [Je-l'en], (*iž, üv*) Еле [Jel'e], (*iž*) Елюш [Jel'uš], (*iž*) Елька [Jel'ka], (*üv*) Елюк [Jel'uk], (*iž*) Еля [Jel'a], (*üv*) Öльöна [Öl'öna], (*ll, üv*) Öльöн [Öl'ön], (*ud*) Ö·льö [Ö-l'ö], (*ud*) Öлен [Öl'en], (*pe, iž, ll, üv, ud, av*) Ле·на [L'e-na], (*ud*) Ленö [L'enö], (*pe, iz, ud, üs, av*) Ле·нук [L'e-nuk], (*iž*) Ленуш [L'enuš], (*iž*) Ленко [L'enko], (*iž, ud*) Ле·на баб [L'e-na bab]

Елисаве·та (Елизавет·а) > (*pe, ll, üv, ud, üs, av*) Лизаве·та [L'izave-ta], (*iž*) Лисавета [L'isaveta], (*iž*) Лизавет [L'izavet], (*pe, iž, ll, üv, üs, av*) Лиза [L'iza], (*pe, iž, üv, ud, üs, av*) Ли·зук [L'i-zuk], (*ll*) Лизочка [L'izotška], (*iž*) Лизко [L'izko], (*ud*) Ли·за баб [L'i-za bab]

Зинаи·да > (*pe, iž, av*) Зинаида [Zinaida], (*pe, iž, ll, üv, ud, üs, av*) Зи·на [Zina], (*ud*) Зинö [Zinö], (*iž*) Зино [Zino], (*pe, iž, üv, ud, üs, av*) Зи·нук [Zi-nuk], (*ll*) Зиночка [Zinotška], (*iž*) Зинон [Zinon], (*iž*) Зинко [Zinko], (*üs*) Зи·нка [Zinka], (*ud*) Зи·на баб [Zina bab]

Ири·на >, (*pe, iž, ll, üv, ud, av*) Ири·на [Iri-na], (*ud*) Иринь [Iriń], (*av*) Ирин [Irin], (*iž*) Иро [Iro], (*pe, iž, üv*) Ира [Ira] (*iž*) Ирэ [Ire], (*ud*) Ирöй [Iroi], (*üv*) Ирення [Ireńna], (*iž*) Ириння [Irińna], (*iž*) Иринья [Irińja], (*pe, iž, ll, üv, ud, üs*) И·рук [Iruk], (*iž, ll, üs*) И·руш [I-ruš], (*iž*) Ириша [Iriša], (*iž, ll, av*) Ириш [Iriš], (*iž, ud*) Ирко [Irko], (*iž*) Ирö баб [Irö bab], (*ud*) Ири·ння баб [Iri-ńna bab]

Кла·вдия > (*pe, üv, ud*) Кла·вдия [Kla·vdija], (*üs, av*) Кла·вдей [Kla·vd'ei], (*ll*) Öлдök [Öldök], (*ud*) Лавöй [Lavöi], (*iž*) Глашö [Glašö], (*ud*) Клавö [Klavö], (*pe, iž, üv, av*) Клава [Klava], (*iž, üv, ud, üs*) Кла·вук [Kla·vuk], (*pe*) Клашук [Klašuk], (*üv*) Клавдюш [Klavd'uš], (*iž*) Клавуш [Klavuš] (*ud*) Клавуша [Klavuša], (*ud*) Кла·вдей баб [Kla·vd'ei bab]

Ксе·ния > (*iž*) Ксения [Kseñija], (*av*) Ксения [Kseña], (*iž*) Ксень [Kseñ], (*üs*) Ксе·нюк [Kse·ñuk], (*iž, ll, av*) Ксюша [Kśuša], (*iž*) Ксюшук [Kśušuk], (*iž, ll, üv*) Ксюша [Kśuša], (*ud*) Ксю·ш [Kśuš], (*ll*) Ксюня [Kśuña], (*iž*) Ксюха [Kśuha], (*iž*) Ксюшко [Kśuško], (*pe*) Сюша [S'uša], (*ll*) Öксан [Öksan], (*pe, üv, ud*) Öксинь [Öksiñ], (*üv*) Öксень [Ökseñ], (*ud*) Öкси·ння [Öksi·ñña], (*üs*) Öкси·нья [Öksi·ñja], (*pe*) Öксинье [Öksiñje] (*ud*) Öкса [Öksa], (*iž*) Öксе [Ökse], (*üs*) Ö·кся [Ö·kša], (*ud*) Ö·ксюш [Ö·kśuš], (*ud*) Öкси·ння баб [Öksi·ñña bab]

Лари·са > (*pe, iž, ll, üv, av*) Лариса [Larisa], (*ud, üs, av*) Ла·рис [Laris], (*iž, ll*) Лара [Lara], (*iž, ud, üs*) Ла·рö [La·rö], (*pe, iž, üv, ud, üs, av*) Ла·рук [Laruk], (*ll*) Ларочка [Larotška], (*iž*) Ларö баб [Larö bab], (*ud*) Ла·рис баб [La·ris bab]

Любо·вь > (*pe*) Любовь [L'ubov'], (*pe, iž, ll, üv, ud, üs, av*) Лю·ба [L'uba], (*iž*) Любе [L'ube], (*ud*) Любö [L'ubö], (*pe, iž, üv, ud, av*) Лю·бук [L'ubuk], (*ll*) Лю·буш [L'ubuš], (*üs*) Люба·ша [L'ubaša], (*iž*) Любко [L'ubko], (*ud*) Лю·ба баб [L'uba bab]

Людми·ла > (*pe, av*) Людмила [L'udmila], (*av*) Людмил [L'udmil], (*iž, ll, üv, ud, üs, av*) Лю·да [L'uda], (*üv, ud, av*) Лю·дук [L'uduk], (*iž*) Людко [L'udko], (*üs*) Ми·ла [Mila], (*ud*) Милö [Milö], (*iž*) Миля [Mil'a], (*ud*) Милук [Miluk], (*ud*) Милко [Milko], (*ud*) Лю·да баб [L'uda bab], (*iž*) Людö баб [L'udö bab]

Мари·я > (*üs, av*) Мария [Marija], (*iž*) Марья [Mañija], (*iž, ll, üv, ud*) Ма·рья [Ma·řja], (*pe*) Марье [Mařje], (*ud*) Ма·рей [Marei], (*ud*) Марö [Marö], (*iž*) Маруш [Maruš], (*iž*) Марьюшка [Mařjuška], (*pe, üv, üs*) Машö [Mašö], (*iž, üv*) Маше [Maše], (*iž, ll, üv, av*) Маша [Maša], (*pe, iž, üv, ud, üs, av*) Ма·шук [Mašuk], (*iž*) Машко [Maško]

Маргари·та > (*pe, iž, ud, av*) Маргари·та [Margarita], (*iž, ud, üs*) Марго [Margo], (*ll*) Маргоша [Margoša], (*üs*) Мара [Mara], (*av*) Маргуш [Marguš], (*ud*) Марин [Marin], (*ud*) Го·шук [Gošuk], (*pe, iž, ll, üv, ud*) Ри·та [Rita], (*pe, iž, üv, ud*) Ри·тук [Ri·tuk]

Ма·рфа > (*iž, ll, üv*) Ма·рфа [Marfa], (*iž, üv*) Марфук [Marfuk], (*ll, üs*) Марфу·ша [Marfu·ša], (*pe, üv, ud, av*) Ма·рпа [Ma·rpa], (*ud*) Марпö [Marpö], (*ud*) Марпук [Marpuk], (*ud, av*) Ма·рпуш [Marpuš], (*iž*) Марö [Marö], (*iž*) Мара [Mara], (*ll*) Марпида [Marpida]

Надежда > (*pe, iž, av*) Надежда [Nad'ežda], (*ud, üs*) Надеж [Nad'e-ž], (*iž*) Наде [Nad'e], (*iž, ll, üv, ud, üs, av*) На-дя [Na-d'a], (*üv, ud*) Надьö [Nad'ö], (*pe, iž, üv, ud, av*) Надюк [Nad'uk], (*pe, ud*) Надюш [Nad'uš], (*üs*) Наде-шка [Nad'e-ška]

Наталия > (*iž*) Наталля [Natal'a], (*iž*) Наталя [Natal'a], (*ud*) Натальö [Natal'ö], (*pe, iž, üv, ud, üs, av*) На-таль [Na-tal'], (*üv*) Натали [Natal'i], (*iž*) Наташ [Nataš], (*pe, iž, ll, üv, av*) Наташа [Nataša], (*üv, ud*) Нага-шук [Nata-šuk], (*iž*) Нагашко [Nataško], (*iž, ud, üs*) На-та [Na-ta], (*ud*) На-тэй [Na-tei], (*üv, ud, üs*) На-тук [Na-tuk], (*iž*) Нагаш баб [Nataš bab]

Нина > (*pe, iž, ll, ud, üs, av*) Ни-на [N'i-na], (*ud*) Нинö [N'inö], (*ll*) Н'иночка [N'inotška] [N'inotška] (*pe, iž, üv, ud, üs, av*) Ни-нук [N'i-nuk], (*iž*) Нинэль [N'inel']

Ольга > (*üv, ud*) Ö-льга [Ö-l'ga], (*pe, iž, ud, üs, av*) Ольга [Ol'ga], (*iž*) Ольгення [Ol'geñña], (*pe, iž, üv, üs, av*) О-ля [Ol'a], (*ll*) Во-льгуш [Vo-l'guš], (*pe, iž, üv, ud, üs, av*) О-люк [O-l'uk], Олько [Ol'ko]

Параске-ва (Праско-вья) > (*iž, ud, av*) Параске-ва [Paraske-va], (*ll*) Праско-вья [Prasko-v'ja], (*iž*) Парасся [Paraśša], (*ll*) Парасья [Paraša], (*üv, ud, üs*) Па-рась [Pa-raš], (*üv*) Параск [Parask], (*ud*) Парасюк [Parašuk], (*üs*) Пара-ська [Para-ška], (*ud*) Парö [Parö], (*ud*) Паруш [Paruš], (*iž*) Парко [Parko], (*pe*) Пашö [Pašö], (*iž, ll, üv*) Па-ша [Paša], (*üv*) Пашук [Pašuk], (*pe*) Павла [Pavla]

Светлана > (*pe, iž, üv, ud, av*) Светлана [Svetlana], (*pe, iž, ll, üv, ud, üs, av*) Све-та [Sve-ta], (*pe, iž, üv, ud, üs, av*) Све-тук [Sve-tuk], (*ud*) Сетук [Setuk], (*ud*) Све-тик [Sve-tik] (*iž*) Светко [Svetko], (*üs*) Све-ттö [Sve-tt'ö]

София (Со-фья) > (*pe, iž, üs*) Софи-я [Sofija], (*iž*) Софья [Sof'ja], (*iž*) Софа [Sofa], (*av*) Софья [Sofja], (*av*) Софьюк [Sofjuk], (*üs*) Со-фук [Sofuk], (*ud*) Сö-пья [Sör'ja], (*üv, ud*) Сопья [Sor'ja], (*pe*) Сопя [Sor'a], (*üv*) Сопьюк [Sor'juk], (*iž, ll, üv*) Соня [Soña], (*pe*) Соне [Soñe], (*üv, ud*) Со-нюк [Soñuk], (*ud*) Сонюш [Soñuš]

Татiana (Татьяна) > (*pe, ll*) Татiana [Tat'iana], (*iž*) Татьяна [Tat'jana], (*ud, av*) Та-ттян [Ta-t't'an], (*pe*) Татьян [Tat'jan], (*ll*) Тата [Tata], (*iž, üv, ud, üs, av*) Та-ня [Ta-ña], (*üv*) Татьö [Tat'ö], (*üv, ud, üs, av*) Та-нюк [Ta-ñuk], (*iž, ud*) Танюш [Tañuš], (*iž*) Танько [Tan'ko], (*üs*) Таню-ша [Tañu-ša]

Христина > (*ll, üs*) Христи-на [Hrist'i-na], (*üs*) Христи-нка [Hris'ti-nka], (*ud, üs*) Хри-стя [Hri-st'a], (*iž*) Христьö [Hrist'ö], (*ud*) Хрисö [Hrisö], (*ud*) Христюк [Hrist'uk], (*ll*) Христюша

[Hrist'uša], (*pe, iž, av*) Кристина [Krist'ina], (*ud, av*) Кри·стин [Kri·st'in], (*iž*) Кристя [Krist'a], (*av*) Кристюк [Krist'uk], (*ud*) Кри·стюш [Kri·st'uš]

Ю·лия > (*pe, iž, ïv*) Юлия [Jul'ia], (*iž, ll, ïv, ud, üs, av*) Ю·ля [Ju·l'a], (*ud*) Юльö [Jul'ö], (*pe, iž, ïv, ud, üs, av*) Ю·люк [Ju·l'uk], (*ud*) Юлюш [Jul'uš], (*iž*) Юлько [Jul'ko], (*ud*) Люся [L'uša]

Lisaks kirjutatud nimed (sisaldab ka informantide hüüdnimesid, mida nad küsitluses küsitud nimevastete osasse ei kandnud):

Авдо·тья > (*iž*) Авдоть [Avdot']

А·нна > (*ud*) Ань [Añ]

Глафи·ра > (*iž*) Графуш [Grafuš]

Ефроси·нья > (*ud*) Öпресь [Öpréś]

Викто·рия > (*ïv*) Викуш [Vikuš]

Ли·да > (*ud*) Лидя [Lid'a]

Пелаге·я > (*ud*) Пеладь [Pelad']

Татья·на > (*iž*) Нюшу [N'ušu]

Я·на > (*ïv*) Янук [Januk]

Lisa 2: Mehenimed

Алекса·ндр > (*iž*) Алесандр [Al'esandr], (*iž*) Ёльёсандер [Öl'ösand'er], (*iž*) Ёльёсан [Öl'ösan], (*ll, üv, ud, av*) Ёльёксан [Öl'öksan], (*pe, üv*) Ёлексан [Öl'eksan], (*üv*) Ёльёш [Ölöš], (*pe*) Ёльё [Öl'ö], (*üv*) Ёльёксан [Ol'öksan], (*ll*) Ёльёксанушка [Ol'öksanuška], (*ud*) Са·ндыр [Sa·ndör], (*üs*) Са·ндрё [Sa·ndrö], (*iž*) Сане [Sañe], (*iž*) Санё [Saño], (*iž, ud*) Са·ня [Saña], (*üv, ud*) Саньё [Sañö], (*iž*) Саш [Saš], (*iž, üv, av*) Саша [Saša], (*pe, üv, ud, üs, av*) Са·шук [Sa·šuk], (*iž*) Сашко [Saško], (*iž*) Сашик [Sašik], (*üs*) Са·шö [Sa·šö], (*iž*) Шура [Šura], (*ud*) Шурö [Šurö], (*iž*) Элесан [Elesan], (*iž*) Сань дед [Sañ ded]

Алекси·й (Алексе·й) > (*iž*) Алёша [Al'oša], (*iž, üv, av*) Лёшук [L'ošuk], (*iž, av*) Лёша [L'oša], (*iž*) Лёшик [L'ošik], (*ud*) Лешук [L'ešuk], (*iž, ud*) Лёш [L'oš], (*iž*) Лёше [L'oše], (*pe, iž, üv*) Ёлексей [Öl'eksei], (*iž, ll, üv, ud, av*) Ё·льёш [Ö·l'öš], (*pe*) Ёле [Öl'e], (*üs*) Ё·люк [Ö·l'uk], (*üs*) Ёльёк [Öl'ök], (*iž*) Элько [El'ko], (*iž*) Элькин [El'kin]

Анато·лий > (*ll, ud*) Анатолий [Anatol'ii], (*pe*) Анатолей [Anatol'ei], (*av*) Анатоль [Anatol'], (*iž, ud*) Тольё [Tol'ö], (*iž, ud, üs, av*) То·ля [To·l'a], (*iž, üs*) Толь [Tol'], (*ud*) Толей [Tol'ei], (*iž, üv, av*) Толюк [Tol'uk], (*iž*) Толян [Tol'an], (*ud*) Толькö [Tol'kö], (*pe, iž, ll, üs*) То·лик [To·l'ik], (*iž*) Толь дед [Tol'ded]

Андре·й > (*üv*) Андруш [Andruš], (*iž*) Андрюш [Andřuš] vöi [Andruš], (*pe, iž, ll, ud, av*) Ёндрей [Öndrei], (*iž, ll, üv, ud, üs, av*) Ё·нью [Ö·nyö], (*iž*) Ёндей [Önd'e], (*üs*) Ё·нюк [Ö·nyuk], (*iž*) Ёндрук [Öndruk], (*iž*) Ёндрюк [Öndřuk] vöi [Öndruk], (*ll*) Ёндруш [Öndruš], (*pe, ud*) Ёндрюш [Öndřuš] vöi [Öndruš]

Артё·м > (*iž, ud, av*) Артём [Art'om], (*ll*) А·рте́м [A·rt'em], (*iž, üs*) Тё·ма [T'oma], (*iž*) Тёмэ [T'ome], (*üv, ud, üs*) Тё·мук [T'o·muk], (*üv*) Тьöмö [T'ömö], (*ll*) Тема [T'ema], (*pe, iž, ud*) Öрте́м [Ört'em], (*ud*) Ö·рте́м [Ö·rt'om]

Бори·с > (*pe, iž, ll, ud, üs*) Борис [Boris], (*iž, üs*) Бо·ря [Bo·ra] vöi [Bo·ra], (*iž*) Борько [Bořko], (*üv, ud, üs*) Бо·рюк [Bo·ruk] vöi [Bo·ruk], (*ud*) Боре [Bore], (*ud, av*) Бö·рис [Bö·ris], (*iž*) Бöрö [Börö]

Вади·м > (*pe, iž, ll, ud, av*) Ва·дим [Va·d'im], (*üv*) Вадимук [Vad'imuk], (*pe*) Ваде [Vad'e], (*iž, ll, üs*) Ва·дик [Va·d'ik], (*iž*) Вадё [Vad'o], (*ud*) Вадюк [Vad'uk], (*ud, üs*) Вадьö [Vad'ö], (*ud, üs*) Вадь [Vad']

Вале·рий > (pe, iž) Валерий [Valerii], (pe, ll, üs, av) Валера [Val'era], (pe, iž, ll, ud, av) Вале·рик [Val'e-rik], (iž, ud, üs) Вале·р [Val'e-r], (iž) Валерко [Val'erko], (iiv) Валерук [Val'eruk], (ud) Лерө [L'erö], (ud) Ларөй [Laröi]

Валенти·н > (pe, iž, ll, üs, av) Валенти·н [Val'ent'i-n], (ud) Валентина [Val'ent'ina], (pe) Валюш [Val'uš], (pe, iiv, ud, üs, av) Валюк [Val'uk], (iž) Вале· [Val'e-], (ll, ud, av) Валя [Val'a], (ud) Валь [Val']

Васи·лий > (ll) Василий [Vas'il'ii], (pe, ud, av) Василей [Vas'il'ei], (iž, üs) Василь [Vas'il'], (pe, iiv, ud, üs, av) Васюк [Vas'uk], (pe) Васа [Vas'e], (iž) Васа· [Vas'e-], (iž) Васё [Vas'o], (iž, iiv, ud, üs) Васьö [Vas'ö], (iž) Васик [Vas'ik], (iž, iiv) Васька [Vas'ka], (iž) Васько [Vas'ko], (iž, iiv, ud) Вась [Vas'], (ll, av) Вася [Vas'a], (ll) Василёк [Vas'il'ok]

Вита·лий > (ll, ud) Вита·лий [Vita'l'ii], (pe, ud) Ви·талей [Vi-tal'ei], (iž, ud, üs) Вита·ль [Vita-l'], (pe) Витале [Vital'e], (iž, iiv, ud) Виталик [Vital'ik], (ll) Виталя [Vital'a], (ud) Витö [Vitö], (ud) Витьö [Vit'ö], (iiv, av) Ви·тюк [Vi-t'uk], (iiv, av) Витя [Vit'a]

Влади·мир > (ll, av) Владимир [Vlad'imir], (iiv) Валадимер [Valad'imer], (iž, ll, üs) Во·ва [Vo-va], (iž) Вовик [Vovik], (pe, iiv, ud, üs, av) Во·вук [Vovuk], (iž) Вовко [Vovko], (iiv) Вöлöдь [Völöd'], (pe, iž, ll, av) Володя [Volod'a], (pe, iž) Володь [Volod'], (av) Ладимир [Lad'imir], (ud) Ла·димер [La-d'imer], Ладук [Laduk], (ud) Лар [Lar], (ud) Ладь [Lad']

Ви·ктор > (pe, ll, ud, av) Виктор [Viktor], (iž) Виттор [Vittor], (iž) Витор [Vitor], (pe, iž, iiv, ud, üs, av) Витюк [Vit'uk], (iž, ud) Вите [Vit'e], (iž, ud) Вить [Vit'], (ll, iiv, üs) Витя [Vit'a], (ud) Ви·тюш [Vit'uš], (ud) Витьö [Vit'ö]

Вячесла·в > (iž, ll, ud, av) Вячеслав [Vjatsšeslav], (ud) Вяче [Vjatsše], (ud) Вечö [Vjetšö], (pe, iž, ll, iiv, ud, üs) Славик [Slavik], (pe, iiv, ud) Славук [Slavuk], (iiv, av) Сла·ва [Sla-va], (ud, iiv) Лав [Lav]

Евге·ний > (ud, üs) Йö·лгинь [Jö-lgin], (ud) Йöвгень [Jövgen], (pe, av) Евгень [Jevgen], (pe, iž, ll, iiv, ud, üs, av) Женюк [Žeňuk], (pe) Женька [Žeňka], (iž) Женё [Žeño], (iž) Жень [Žeň], (iž, ll, iiv, ud, üs, av) Женя [Žeňa], (iž, ud) Женько [Žeňko], (ud) Женьыс [Žeňöš], (ll) Евгений [Jevgenii], (iž) Женё дед [Žeño ded]

Илия· (Илья·) > (iž, iiv, ud, üs, av) И·лля [I-l'l'a], (ll) Илля [Il'l'a], (iž, iiv, ud) Иллюш [Il'l'uš], (pe, av) Илюш [Il'uš], (iiv, üs) Илью·ш [Il'ju-š], (iž) Илюк [Il'juk], (ll) Илюша, [Il'juša], (pe, iž, ll, iiv, ud) Илья [Il'ja]

Кири-лл > (pe, ll, ud, av) Ки-рилл [Ki·rill], (iž) Кирил [Kiril], (pe, üv) Кирук [Kiruk], (iž) Кирэ [Kire], (üv, ud) Кирө [Kirö], (ud) Кир [Kir], (ud) Кирөй [Kiröi], (ll) Кирюша [Kiruša] vđi [Kiruša], (üs) Киря [Kifa] vđi [Kira], (iž, ud, üs) Кирюш [Kiruš] vđi [Kiruš]

Константи-н > (pe, ll) Константин [Konstant'in], (pe, iž, ll, üv, üs, av) Костя [Kost'a], (iž, üv, ud, üs, av) Косьта [Kös'ta], (iž) Косьте [Kös't'e], (ll) Костик [Kost'ik], (ud) Косьт [Kös't], (pe, üv, üs, av) Ко-стюк [Ko·st'uk], (iž, ud, üv) Кө-сьтук [Kö·stuk]

Леони-д > (pe, ll, av) Леонид [L'eoñid], (pe, üv, ud, av) Лёнюк [L'on'uk], (pe) Ленька [L'eñka], (iž, ud) Лёнь [L'oñ], (iž, ll, üv, üs, av) Лёня [L'oña], (iž) Лёнько [L'oñko], (iž) Лёне [L'oñe], (ud) Лёньö [L'oñö], (ud) Леньök [L'eñök]

Макси-м > (pe, iž, ll, ud, av) Ма-ксим [Ma·ksim], (ll) Максимка [Maksimka], (ud, üs) Максюш [Maksuš], (ud) Максö [Maksö], (iž) Максё [Makso], (iž, ll) Макс [Maks], (üs) Ма-кө [Ma·kö], (üs) Ма-кса [Ma·ksa]

Михаи-л > (ll) Михаил [Mihail], (pe, av, ud, üv) Ми-кайлö [Mi·kailö], (pe, iž, üv, ud, üs, av) Мишук [Mišuk], (iž) Мише [Miše], (iž, ll, üv, av) Миша [Miša], (iž) Мишэ [Miše], (iž, üv, ud) Миш [Miš], (iž) Мишко [Miško], (ll) Мишутка [Mišutka], (üs) Ми-шка [Mi·ška], (üs, iž, üv, ud) Ми-шö [Mišö]

Ники-та > (pe, iž, ll) Никита [N'ikita], (iž, ud, üs, av) Никит [N'ikit], (iž) Никито [N'ikito], (iž, üs) Никитка [N'ikitka], (pe, iž, üv) Ники-тук [N'iki·tuk], (üv) Никö [N'ikö], (iž) Некит [N'ekit], (üv, ud) Микита [Mikita], (ud) Микуш [Mikuš], (üs, ud) Ми-кит [Mi·kit]

Никола-й > (pe, ll, ud) Ни-кöлай [Ni·kölai], (iž, üv) Микулай [Mikulai], (iž) Микул [Mikul], (iž) Мукул [Mukul], (ll) Миколай [Mikolai], (av) Микол [Mikol], (iž, ud) Микöл [Miköl], (iž) Коль [Kol'], (iz, üv, ud, üs, av) Коля [Kol'a], (iž) Коле [Kol'e], (ud) Кольö [Kol'ö], (pe, iž, üv, ud, üs, av) Колюк [Kol'uk], (iž, ud) Колюш [Kol'uš], (iž) Колько [Kol'ko], (iž) Колян [Kol'an]

Оле-г > (ud) О-лег [O·l'eg], (üv) Оле-г [Ol'e·g], (üs) Оле-ш [Ol'e·š], (ll) Олежа [Ol'eža], (ud) Олешок [Ol'ežok], (iž) Öлеш [Öl'eš]

Па-вел > (pe, üv) Па-влуш [Pa·vluš], Павлик [Pavlik], (ll) Паве-л [Pave·l], (iž) Пашко [Paško], (iž, ll, üv, av) Паша [Paša], (üv, ud, üs) Пашö [Pašö], (iž, ud, üs) Паш [Paš], (iž, üv, ud, üs, av) Пашук [Pašuk]

Петр (Пётр) > (iž) Петер [Pet'er], (üv, ud, av) Петыр [Petör], (iž, üs) Петра [Petra], (pe, ll) Петро [Petro], (ud, üs) Петьö [Pet'ö], (iž, ll, üv, av) Петя [Pet'a], (ud) Пе-ть [Pe·t'], (pe, iž, üv, ud, üs) Петюк [Pet'uk], (pe) Петруш [Petruš], (iž) Петрунь [Petruñ], (iž) Петрован [Petrovan]

Родио·н > (*pe, iž, ll, üs, av*) Родио·н [Rod'io·n], (*iž, ll, üs*) Родя [Rod'a], (*ud*) Родö [Rodö], (*iž, üs*) Родик [Rod'ik], (*ud*) Рө·рион [Rö·d'ion], (*iž*) Рөде [Röd'e], (*üv*) Рөдьö [Röd'ö], (*ud*) Рөд [Röd]

Рома·н > (*pe*) Роман [Roman], (*pe, iž, üv, üs, av*) Рома [Roma], (*iž*) Роме [Rome], (*iž, üv, ud*) Ромук [Romuk], (*iž*) Ромко [Romko], (*iž, ll*) Ромик [Romik], (*üs*) Рома·шка [Roma·ška], (*iž, ll*) Ромик [Romik], (*ud*) Рө·ман [Rö·man], (*üs*) Рөма·н [Röma·n], (*ud*) Рөма [Röma]

Се·ргий (Серге·й) > (*pe, iž, ll, üv, ud, üs, av*) Сергей [Sergei], (*iž*) Серук [S'eruk], (*iž*) Серго [S'ergo], (*iž*) Сергунь [S'erguñ], (*ll*) Сергу·ш [S'ergu·š], (*ll*) Сергу [S'ergu], (*üv*) Сергö [S'ergö], (*üs*) Серө·ж [S'efo·ž] vđi [S'ero·ž], (*üv*) Серөжа [S'efoža] vđi [S'eroža], (*ud, iž*) Се·рөж [S'e·fož] vđi [Se·rož]

Стефа·н (Степа·н) > (*iž, ll, ud*) Сте·фан [St'e·fan], (*iž*) Стефе [St'efe], (*üv*) Стефанук [St'efanuk], (*pe, üv, ud, av*) Степан [St'epan], (*ud*) Степ [St'er], (*ud*) Степö [St'erö], (*ll, üv*) Степа [St'epa], (*üv, av*) Стёпа [St'opa], (*pe, iž, üv*) Степук [St'eruk], (*üv, av*) Стёпук [St'opuk], (*üs*) Стеша [St'eša]

Тимо·н > (*iž, av*) Тимон [T'imon], (*iž*) Тим [T'im], (*iž*) Тиме [T'ime], (*üs*) Ти·ма [T'i·ma], (*ud*) Тимей [T'imej], (*üs*) Тимо·шка [T'imo·ška], (*pe*) Тимук [T'imuk], (*ud*) Тикö [T'ikö], (*ud*) Тикон [T'ikön]

Фео·дор (Фё·дор) > (*iž, ll*) Федор [Fed'or], (*iž*) Федер [Fed'er], (*iž*) Феде [Fed'e], (*üs*) Федьö [Fed'ö], (*iž, ll, üv, av*) Федя [Fed'a], (*iž, ud, üs*) Федюк [Fed'uk], (*pe, iž, ud, üv*) Пе·дөр [Pe·dör], (*ud*) Педö [Pedö], (*pe*) Педюк [Ped'uk],

Фома > (*ll, üs, av*) Фома [Foma·], (*iž*) Фом [Fom], (*iž*) Феме [Feme], (*üs*) Фому·к [Fomu·k], (*pe, ud*) Помö [Pomö], (*pe, ud*) По·ма [Po·ma], (*pe*) Помук [Pomuk]

Фрол > (*ll, ud, üv, av*) Фрол [Frol], (*iž*) Фроле [Frol'e], (*üs*) Фро·ля [Fro·l'a], (*ll*) Фролик [Frolik], (*üs*) Фро·люш [Fro·l'uš], (*pe, ud, av*) Прол [Prol], (*pe*) Пролук [Proluk], (*ud*) Прокö [Prokö]

Ю·рий > (*pe, ud, av*) Ю·рий [Ju·rii], (*iž*) Юр [Jur], (*iž*) Юре [Jure], (*iž*) Юро [Juro], (*ud*) Юрö [Jurö], (*iž, ll, üv, av*) Юра [Jura], (*pe, üv, ud*) Ю·рук [Juruk], (*pe*) Юруш [Juruš], (*iž, ll, ud, üs*) Ю·рик [Ju·rik], (*iž, ud*) Юрко [Jurko], (*üs*) Ю·рчик [Jurtšik]

Lisaks kirjutatud nimed:

Эдуа·рд > (*iž*) Эдя [Ed'a], (*iž*) Эдюш [Ed'uš], (*iž*) Ардо [Ardo]

Тимофе·й > (*iž*) Тимөш [T'imöš]

Феофила·кт > (*ud*) Пепил [Pepil]

Фё·кла > (*av, pe*) Пекла [Pekla]

Его·р > (*pe*) Ёгор [Jogor]

Христиа·ндр⁷ > (*ud*) Крысöй [Krösöi]

Дми·трий > (*iž*) Дёма [D'oma]

Порфи·рий > (*pe*) Порпирей [Porpifei]

⁷ Ei esine Petrovski (1984) vene nimede sõnaraamatus, rõhk tuletatud analoogse struktuuriga nime *Aleksa·ndr* järgi.

Lisa 3: Küsitlus eesti keeles

Vanus:

Sugu: N/M

Haridustase:

Töö/eluala:

Millisest külast/linnast olete pärit / mis murret kõnelete:

Kas elate külas või linnas?

Kas räägite komi keelt esimese keelena: JAH / EI

Kas kõnelete komi keelt igapäevaselt:

Kui tihti kasutate komi keelt:

VANEMATEGA	Mitte kunagi / vahel / tihti / alati
VANAVANEMATEGA	Mitte kunagi / vahel / tihti / alati
ÕDEDE-VENDADEGA	Mitte kunagi / vahel / tihti / alati
LASTEGA	Mitte kunagi / vahel / tihti / alati
TEISTE SUGULASTEGA	Mitte kunagi / vahel / tihti / alati
SÕPRADEGA	Mitte kunagi / vahel / tihti / alati
KOLLEEGIDEGA	Mitte kunagi / vahel / tihti / alati
KLIENDITEENINDAJATEGA	Mitte kunagi / vahel / tihti / alati
VÕÕRASTEGA	Mitte kunagi / vahel / tihti / alati

Kas loete komi keelset kirjandust / ilukirjandust?

Mis on teie passijärgne ees- ja isanimi?

Kas teie kohta kasutatakse ka komi keelset nime? Mis see on?

Kes seda kasutavad?

Kuidas hüüti teid lapsena?

Kuidas kutsuksite komi keeles järgnevate nimedega⁸ inimesi (palun märgi nimevariandis ka sõnarõhk):

NIMI	Laps (5 a)	Täiskasvanu (3 a)	Vananimene (70 a)	Kas oled nime sellist kasutust ka päriselus kuulnud? (Või on tegu lihtsalt teoreetilise teadmisega)

Kas teate lisaks nimekirjas olnutele veel mõnda nime, millel on ka komikeelne kuju?

⁸ Nimesid vaata lisadest 1, 2 ja 4.

Lisa 4: Kūsitus komi keeles⁹

Арӧс:

Ай / энъ

Велӧдчӧм тшупӧд:

Уджаланін сфера:

Кутшӧм сёрнисикасӧн (диалект) Ті сёрнитанныд?

Ті оланныд сиктын али карын?

Коми кыв тіян медводз кыв али роч?

Ті сёрнитанныд комиӧн быд лунся олӧмын?

Тшӧкыда ли Ті сёрнитанныд коми кывӧн мукӧд йӧзкӧд:

бать-мам	некор / мукӧддырйи / тшӧкыда / пыр
пӧч-пӧль	некор / мукӧддырйи / тшӧкыда / пыр
чоя-вок	некор / мукӧддырйи / тшӧкыда / пыр
челядькӧд	некор / мукӧддырйи / тшӧкыда / пыр
мукӧд рӧдвужкӧд	некор / мукӧддырйи / тшӧкыда / пыр
ёртъяс	некор / мукӧддырйи / тшӧкыда / пыр
удж вылын тӧдсаяскӧд	некор / мукӧддырйи / тшӧкыда / пыр
отсалысь йӧз (вузасьсысяс, пошта уджалысьяс, да мукӧд)	некор / мукӧддырйи / тшӧкыда / пыр
тӧдтӧм йӧзкӧд	некор / мукӧддырйи / тшӧкыда / пыр

Лыддянныд-ӧ Ті коми литература?

Кызди Тіян нимныд (кызди паспортын)?

А эм ли Тіян ним коми манер вылӧ? Кутшӧм?

Коді шуӧ Тіянӧс сідз? Кызди Тіянӧс шуисны ичӧтдырйи?

⁹ Kūsitluse tӧlkis komi keelde Aleksandr Terentjev.

Кызди бы Тi шуинныд (нимтiнныд) татшoм нима йoзсo комиoн? (Корам
Тiянoс тшoтш пуктын ударениесo.)

Ним	5 арoса кага	верстьo йoз (30 арoса)	пoрысь йoз (70 арoс)	Кывлiнныд ли Тi татшoм нимсo збыльысь олoмын, мый сiдзи шуисны мортсo мукoд йoз?
Александра				
Анастасия				
Анна				
Валентина				
Валерия				
Варвара				
Вера				
Галина				
Дария				
Евгения				
Екатерина				
Елена				
Елисавета				
Зинаида				
Ирина				
Клавдия				
Ксения				
Лариса				
Любовь				
Людмила				
Мария				
Маргарита				
Марфа				
Надежда				
Наталья				
Нина				
Ольга				
Параскева				
Светлана				
София				
Татiana				
Христина				
Юлия				

Ним	5 арöса кага	верстьö йöз (30 арöса)	пöрысь йöз (70 арöс)	Кывлінныд ли Ті татшöм нимсö збыльысь олöмын, мый сідзи шуисны мортсö мукöд йöз?
Александр				
Алексий				
Анатолий				
Андрей				
Артем				
Борис				
Вадим				
Валерий				
Валентин				
Василий				
Виталий				
Владимир				
Виктор				
Вячеслав				
Евгений				
Илия				
Кирилл				
Константин				
Леонид				
Максим				
Михаил				
Никита				
Николай				
Олег				
Павел				
Петр				
Родион				
Роман				
Сергий				
Стефан				
Тимон				
Феодор				
Фома				
Юрий				
Фрол				

Тöданныд ли Ті мукöд славяна ним, кодлön эм мöд мозни шуöм коми кывйын?

Lihlitsents lõputöö reprodutseerimiseks ja lõputöö üldsusele kättesaadavaks tegemiseks

Mina, Eda-Riin Leego

(sünnikuupäev: 22.05.1993)

1. annan Tartu Ülikoolile tasuta loa (lihlitsentsi) enda loodud teose „Vene eesnimede mugandamine komi keelde“

mille juhendajad on Eva Saar ja Nikolai Kuznetsov,

1.1.reprodutseerimiseks säilitamise ja üldsusele kättesaadavaks tegemise eesmärgil, sealhulgas digitaalarhiivi DSpace-is lisamise eesmärgil kuni autoriõiguse kehtivuse tähtaja lõppemiseni;

1.2.üldsusele kättesaadavaks tegemiseks Tartu Ülikooli veebikeskkonna kaudu, sealhulgas digitaalarhiivi DSpace'i kaudu kuni autoriõiguse kehtivuse tähtaja lõppemiseni.

2. olen teadlik, et punktis 1 nimetatud õigused jäävad alles ka autorile.

3. kinnitan, et lihlitsentsi andmisega ei rikuta teiste isikute intellektuaalomandi ega isikuandmete kaitse seadusest tulenevaid õigusi.

Tartus, 27.05.2016 (*kuupäev*)

